

UN LLIBRE DE NÒTULES D'ALTAFULLA DELS ANYS 1378-1381

Isabel Companys Farrerons¹, Montserrat Sanmartí Roset²

Resum: Investigació històrica a partir d'un llibre notarial d'Altafulla, de la segona meitat del segle XIV. Estudi de la tipologia documental, de la societat, en especial de la senyoria, entorn de la filiació de Lluís de Requesens i la seva descendència immediata, de l'església i de les famílies principals d'Altafulla i de la Nou de Gaià, de la toponímia local i del nucli urbà. El treball es completa amb els registres dels documents i els índexs.

Paraules clau: Llibre de nòtules, Altafulla, La Nou de Gaià, s. XIV, tipologia documental, senyoria, església, relacions familiars, toponímia.

Abstract: Historical research based on a notarial book from Altafulla, from the second half of the 14th century. Study of the documentary typology, of society, especially of the lordship, around the affiliation of Lluís de Requesens and his immediate descendants, of the church and of the main families of Altafulla and Nou de Gaià, of the local toponymy and of the urban core. The work is completed with the registers of the documents and the indexes.

Keywords: Book of noodles, Altafulla, La Nou de Gaià, s. XIV, documentary typology, lordship, church, family relations, toponymy.

Introducció

Entre la documentació parroquial d'Altafulla, l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT) custodia la sèrie de manuals notariaus, que abraça de la segona meitat del segle XIV al 1754. El llibre que l'encapçala ens ha arribat malauradament molt

¹ Historiadora de l'Art i tècnica arxivera jubilada de l'Arxiu Històric de Tarragona (Generalitat de Catalunya). i.companys@telefonica.net

² Historiadora i Professora Titular Jubilada de Paleografia de la Universitat Rovira i Virgili. mariamontserrat.sanmarti@iubilo.urv.cat

incomplet i deteriorat³. Relligat originàriament amb un pergamí documental fragmentari, comprèn tan sols 39 folis i va ser enquadernat de nou, amb pergamí sobre cartró, pel rector d'Altafulla Josep Vilaró, com aquest deixà anotat al full de guarda, el 1886⁴. El volum havia estat foliat amb tinta⁵ a la fi del s. XVII, segurament pel rector Gabriel Guardiola⁶, quan ja mancaven, però, els primers quaderns o plecs.

Reuneix un total de vuitanta assentaments de documents resumits, per al seu desenvolupament posterior. Es tracta, per tant, d'un *Liber notularum* o registre d'escriptures o instruments, a nivell de notes o nòtules, que s'enquadren en diferents tipologies. Comença amb una època de Guillem Bergueta, a favor del seu cunyat Mateu Segarra. L'abast cronològic s'estén del 10 d'agost del 1378 a l'1 de maig del 1381, durant el regnat de Pere III el Cerimoniós i la minoria d'edat del senyor d'Altafulla i la Nou de Gaià (vegueria de Vilafranca), Lluís de Requesens, i la fi de l'arquebisbat de Pere de Clasquerí, succeït pel prelat electe Ènnec de Vallterra. Tots els documents, amb múltiples interrelacions, estan datats a Altafulla, llevat del 78, redactat a la Nou de Gaià.

Quant a l'autor del text, el rector de l'església parroquial de Sant Martí, exercint les funcions de notari, no consta enlloc. Només en un testament s'esmenta una deixa al vicari, la identitat del qual, Guillem Mestre, revela una època de l'any 1381⁷. Sortosament podem completar aquesta informació exigua amb la localització del nom del rector, Jaume Baguart, que, el 1376, figura com a testimoni d'un document de Torredembarra.

Malgrat les mancances apuntades, aquest llibre ens dona a conèixer diversos elements interessants del context geogràfic, social, econòmic i espiritual d'un gran nombre d'habitants d'Altafulla i de la Nou i de persones relacionades amb ells, especialment mitjançant els matrimonis. S'hi exposen detalls significatius del relleu i de les vies del terme, de la delimitació i explotació de les propietats rústiques, d'alguns habitatges, amb part del seu contingut, dels enllaços familiars i canvis generacionals, de la situació de la dona, de les successions testamentàries i de l'evolució del patrimoni, de la circulació dels diners, de les jerarquies o de la dependència dels senyors (d'Altafulla i de Peralta) i del rector, de les obligacions envers l'església (delmes,

³ AHAT, *Manual d'Altafulla* de 1365-1381, capsa 5, núm. 17.

⁴ Mn. Josep Vilaró i Tous (n. Conesa, 1841) fou rector d'Altafulla del 1886 al 1905, en què passà a la parròquia de Sant Francesc de Tarragona, succeït per Mn. Joan Dalmau (ROVIRA 1979, 110).

⁵ La numeració és visible o s'endevina parcialment del f. 4 al f. 39, amb el f. 12 deixat en blanc.

⁶ Ja apareix citat com a rector d'Altafulla el 1693 (ROVIRA 1979, 93 i 109, RAMON i FUENTES 1990, 31 i RAMON 2000b, 531 i AHAT, *Manual d'Altafulla* de 1727-1754, 1728, f. 9r-10v i *Libro de memorias de la parroquia...*, 43).

⁷ El 14 de febrer de 1386, seria vicari d'Altafulla Miquel Rossell (AHAT, *Registre* de Pere de Clasquerí, 6, f. 25r).

primícies i censos) i els donants i de les derivades dels censals i de la postura davant de la mort a través de les deixes testamentàries.

Entre els cognoms, a part el del senyor, Requesens, sobresurten, entre altres, Berqueta, Rocamora, Jover i Valentí. Quant al terme altafullenc, ens podem referir a la “*domus*” de Setma, al Puig de les Imatges, al Pujol de la Barraca, als habitatges de la Vila Closa i al forn de pa, així com a les eres de Setma i d’en Farner.

Per tal d’aprofundir en la comprensió del llibre, marcadament concís, juntament amb la bibliografia, hem acudit a altres fons arxivístics, municipals, notariais, familiars, nobiliaris i eclesiàstics, d’Altafulla, Tarragona i Torredembarra, amb què s’arrodoneixen i amplien certs aspectes.

Tipologia documental

Redactat en llatí i parcialment en català, el *Llibre de nòtules* presenta una escriptura força clara i un estat de conservació regular, malmès per la humitat —amb pèrdues de text i taques— i els insectes, sobretot als fulls inicials i als darrers.

Hi descobrim èpoques o rebuts, pel lliurament de blat, la liquidació d’un deute resultant d’un manlleu o per la compra de draps, d’un alberg, d’una casa, per la venda de vi o de blat, de llegats testamentaris, del sou i de la prestació de servei, d’una fracció o de la totalitat del dot, amb diners o en espècie, i absolucions dels pagaments; vendes (d’una casa, del forn de pa, d’un tros de terra o d’un hort i, amb caràcter singular, d’una esclava); deutoris; procures (per al cobrament d’un deute o general, per representar la vila); censals i un violari; un arrendament i un establiment; el nomenament de tutora i administradora de béns; testaments; inventaris; la possessió d’una peça de terra; donacions de dot o donacions de l’herència “*inter vivos, propter nuptias*” (pel futur matrimoni), la promesa de dot; l’acceptació de l’escreix; el reconeixement de la recuperació del dot i l’absolució arran d’un litigi sobre la compra d’una vinya, amb absència d’escriptura. Les èpoques constitueixen la classe més abundant, superior a la trentena, vuit de les quals arrenclerades al principi (“*apocham de recepto*” o “*apocham de soluto*”). Si bé poden respondre a la satisfacció d’un deute, derivat d’un préstec, tanmateix s’enllacen sovint amb altres dos documents que tenen a veure amb l’evolució de les famílies, els capítols matrimonials (“*prout in instrumentis nuptialibus inter nos factis latius continetur*”, doc. 32) i els testaments. Com a exemple de justificant de la devolució de diners prestats, el 5 de novembre de 1379, Guillem Ferrer, de Montoliu⁸, cobrà de mans d’Arnau Jover, d’Altafulla, 5 ll. i 15 s.

⁸ Potser el mateix que era batlle del castell de Montoliu el 1347 (MUNTANYA I SANMARTÍ 2023, 152).

que li devia “*ex causa mutui*”, amb una obligació judicial registrada al *Llibre de la cort* de Tamarit, que l'època serviria a cancel·lar (doc. 28).

La creació o venda de censals —fórmula acceptada de préstec no usurari— era una manera complexa d'obtenir una rendibilitat dels diners en metàl·lic i de poder manllevar-los. A la immediatesa del lliurament del capital, seguia l'obligació de respondre anualment —sovint el dia d'una festivitat religiosa—, en espècie o mitjançant el pagament d'una pensió, per un temps indefinit, mentre no es redimissin, amb el retorn del capital al censalista i la satisfacció de totes les pensions. S'hi indicaven fiançadors i la obligació o hipoteca de tots o d'una part dels béns. Els diners rebuts regularment podien també destinar-se a misses i causes pies, d'acord amb alguna clàusula testamentària. El 28 d'agost de 1379, els cònjuges Pere Bacó i Ferrera van vendre per 2 ll. i 10 s. mitja quartera de blat censal, lliuradora el dia de Sant Pere i Sant Feliu a Francesca, vídua de Berenguer de Requesens, senyor d'Altafulla. Tot seguit Francesca signà, a més, un instrument de gràcia, en què es fixava un termini de sis anys per poder redimir el censal acabat de crear. En connexió amb documents precedents dels Rocamora, el 10 de juny de 1380, Guillemona, vídua de Pere Güell, de Tarragona⁹, va vendre per 10 ll. dues quarteres de blat censals, també per Sant Pere i Sant Feliu, a favor de Pere Rocamora (pare), d'Altafulla, sobre els béns de la Nou abans pertanyents al seu cunyat difunt Bartomeu de Riudagost i a la seva germana, la qual els havia donat a Pere Rocamora. A continuació signà l'època per aquella quantitat, “*integriter et complete numerando*”. Així mateix, el 10 de juny de 1381, Arnau Rocamora, el seu fill Berenguer i la seva nora Elisenda, de Tamarit¹⁰, efectuaren la venda d'un violari de 15 ll., amb una pensió de 2 ll., 10 s. per l'Epifania, als cònjuges Ramon Rocamora i Maria Jover, d'Altafulla, durant les vides d'ambdues mullers (doc. 16, 46, 47 i 80).

Els representants de la vila i el senyor d'Altafulla i de la Nou

Una procura, de caràcter general, del 8 de juliol de 1379, ens permet de conèixer els habitants d'Altafulla (jurats) que van elegir els representants o procuradors de la vila. La signaren Arnau Pellicer, Ramon Rocamora, Guillem Bergueta, Guillem Comí, Bartomeu Valentí, Bernat Grassa, Bartomeu Puig i Joan Porta, els quals van atorgar tots els poders a Berenguer Jover i Pere Aranyó per als afers judicials i el nomenament de fian-

⁹ La retrobarem, el 7 de setembre de 1380, en relació amb una vinya venuda per Elisenda, vídua de Ramon Sabadell, a Berenguer Sanxo, sobre la que rebia 5 s. anuals (doc. 61).

¹⁰ Arnau Rocamora i el matrimoni constituït pel seu fill Berenguer i Elisenda ja apareixen documentats el 1368 i igualment el 1373, el primer (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 321).

çadors. En foren testimonis Macià d'Altarriba, oriünd de Cardona¹¹, Ramon Anguera i Pere Segarra, de Vespella. Subratllem, d'altra banda, que, el 1381, els procuradors reials vendrien la jurisdicció d'Altafulla i la Nou a Marcó Maçana, fill de Pere, mercader de Vilafranca, acte confirmat per l'infant Joan, amb la facultat de redempció, el 15 de març de 1382, quan era senyor dels llocs el donzell Lluís de Requesens¹².

El 30 de gener de 1380, l'esmentat Guillem Bergueta era batlle d'Altafulla, citat novament com a tal el 13 de març de 1381. En aquesta segona data, Francesca, vídua de Berenguer de Requesens, tutora i curadora de llur fill Lluís, assignada per la cort del veguer de Vilafranca (3 de març de 1374), rebé, de mans del batlle, el compte de tots els béns, ingressos, rendes, censos, primícies, terres i blats de la batllia (*"bonum, verum et legale compotum et rationem de omnibus et singulis bonis, obventionibus, redditibus, censibus, primumibus, terris, bladiis per vos, nomine meo dicte baiulie, receptis, venditis, aplicatis et tractatis sive procreatis usque in [diem] presentem"*), i, en especial, de les 117 ll. obtingudes per la venda del mateix nombre de mitgeres de blat, a Vallfogona de Riucorb, cap de comanda dels hospitalers.

No obstant això, l'1 de febrer de 1379, Lluís de Requesens —com veurem, només amb 10 o 11 anys d'edat— figurà, juntament amb Miquel de Montoliu, com a testimoni de l'absolució de Guillem Rocamora, de la Nou, a favor de Saurina, vídua de Berenguer Rocamora, pels llegats del darrer.

Consignem igualment el saig Ramon Andreu i el corredor públic Jaume Vinyes, espòs de Maria¹³. Escau assenyalar que, el 8 de desembre de 1379, Jaume Vinyes havia nomenat procuradora la seva muller, per demanar, rebre i recuperar tots els deutes, dipòsits, comandes i altres quantitats de diners, així com fer cancel·lar els deutoris i les obligacions judicials (*"instrumenta debitoria et obligationes iudiciales, casu quo non fuerint in mundum redacta suis protocolis et debitorum cartas"*) (doc. 13, 10, 35, 72 i 27).

Pel que fa al senyor d'Altafulla i la Nou, podem començar oferint una curiositat pròpia de l'àmbit de la intimitat, que revela alhora la data aproximada de naixença de Lluís de Requesens. El 24 de juny de 1368, els cònjuges de Tarragona Nicolau Pasqual i Agnès prometeren a Berenguer de Requesens, senyor d'Altafulla, i a la seva muller Francesca¹⁴, que, durant un any, a comptar del dia anterior, l'esmentada Agnès alletaria

¹¹ El 1430, a Puigdelfí, fou testimoni d'una àpoca a favor de la clavaria de Tarragona del cavaller Lluís de Requesens, de Tarragona, espòs de Violant, un familiar o servent seu també anomenat Macià d'Altarriba, que descobrim de nou l'any següent (Arxiu Municipal de Tarragona (AMT), *Actes municipals* de 1429-1430, f. 36v, 1430-1431, f. 38r i 1431-1432, f. 37r).

¹² AHAT, *Libro de memorias de la parroquia...*, 35, 36, 38 i 39 i VVAA 1973, 10.

¹³ Doc. 14, 27, 33, 37, 44, 57, 61 i 68.

¹⁴ El 17 de gener de 1351, Alamanda, vídua de Bernat de Requesens (testà el 3 d'abril de 1346) i tutora de les seves filles Beatriu i Alamandina (esposa del donzell Ramon de Pinós, citada el 1358 en una donació, amb Berenguer Requesens de Montoliu i el donzell Berenguer Requesens de testimonis), per

i nodriria llur fill Lluís (“Loiç Requesén”). El contracte de didatge incloïa el lliurament de “*unum parum calciatum de socularibus*”, dues camises, dues tovalloles o 30 s. i 9 ll. de salari. Constaven com a testimonis Guillem Francesc i Pere Aranyó, d’Altafulla¹⁵.

Reprenem a continuació algunes dades relatives als avantpassats de Lluís de Requesens, per establir-ne una més correcta filiació. En serien avis paterns Berenguer de Requesens (fill de Berenguer de Requesens i de Ramona de Llorenç, de Tarragona?)¹⁶, senyor d’Altafulla, la Nou de Gaià i els Cocons¹⁷, i Blanca de Montoliu i d’Anglesola, filla de Romeu, senyor del Catllar i de Puigdelfí, i d’Esclarmonda. Quant al seu pare, anomenat Berengueró Requesens, encara dins la minoria d’edat¹⁸, el 13 de juliol de 1351, era cosí germà de Berengueró Requesens i de Montoliu, que, aquell dia, vengué el castell del Catllar —adquirí, el 1344, pel seu pare Pere de Requesens¹⁹ a Humbert de Montoliu. És significatiu que aquest contracte de compravenda a favor del cavaller i doctor en lleis Bernat d’Olzinelles²⁰ s’efectués al castell d’Altafulla, amb llicència del

tal de pagar als marmessors de Marc de Requesens, de Tarragona —marit de Francesca, filla del difunt Ramon de Barriac, de Lleida, morí sense descendència—, citat el 7 de setembre de 1346, fill de Bernat de Requesens i de la seva primera muller i germà de pare de les hereves, vengué, entre altres, un censal sobre un alberg del carrer d’en Berenguer Requesens (c. de la Nau, abans dels Pintors), entre Simó de Quinçac, na Tuxana i Joan Alegre. Hi viurien Lluís de Requesens, el 1428 i na Requesens, el 1497, amb sortida al c. de les Portes falses o de la Corderia (AMT, perg. 503 i 472, AHAT, *Registre de negocis* 2, f. 10v, 22r i CCXXIr i PALMA DE MALLORCA 1958, tom II, 37).

¹⁵ Guillem Francesc seria conseller de Tarragona el 1369 i el 1374 (AHAT, *Registre de negocis* 4, de 1360-1369, f. 69v i AMT, *Actes municipals* de 1369, f. 2r i 1374-1375, f. 22v). El citat any 1368 localitzem un contracte similar de Bartomeua, vídua de Miquel Munyoç (Miguel Muñoz), del Caño de la Frontera (o de Sancti Petri, Cadis), amb Constança, muller de Robert Ginyet, per un any, a partir del 23 de juny, per alletar el seu fill “*pro nutriendo et lactando filium vestrum ultimus*”, a canvi de menjar i beure, dues camises, dues tovalloles i calçat, juntament amb 7 ll. “*pro solidata mea*” (AHAT, *Manual de la Cúria* de 1366-1368, f. 66r).

¹⁶ El 1295 un Berenguer de Requesens fou testimoni de la venda d’un censal sobre unes cases del c. Major, “*prope Portam Olivarie*”, entre Ramon Ferrer i Bernat Llorenç, fent cantonada (AMT, perg. de Tarragona 397 i VVAA 1973, 8-10, 12 i 15).

¹⁷ Mort abans del 1351, germà de Pere, senyor del Catllar, Puigdelfí i Vilallonga (traspassat el 1345), espòs de Gueraulona d’Anglesola, pares de Berengueró de Requesens i de Montoliu, senyor del Catllar, Puigdelfí i Vilallonga, Pericó, Guerau, Ramonet i Galceran (FUENTES 1999, II, 414).

¹⁸ Al fogatge de 1358, consta novament com a senyor d’Altafulla i de la Nou, que llavors sumaven 45 focs, Hi figura també el seu batlle Guillem Bergueta. El 15 de desembre de 1369, Berenguer de Requesens era tutor de Pericó Ricard, fill i hereu de Joan Ricard, de Tarragona —antic cònsol el 1358, vivia al c. d’en Granada. El retrobem al fogatge de 1365-1370. La documentació notarial l’esmenta com a senyor d’Altafulla els anys 1367-1369 (AHAT, *Registre de negocis* 4, f. LVIr, LXIIIr, LXVIIIr i XXVIIIv, *Manual de la Cúria* 6 i *Manual de la Ciutat* de 1370-1373, f. 11v, AMT, *Actes municipals* de 1358-1360, f. 1r i perg. 472 i 503 i VVAA 1973, 8).

¹⁹ Pere de Requesens actuà, el 1341?, com a àrbitre, juntament amb el cavaller Jaume de Montoliu, en un conflicte relatiu a Vila-seca. El 6 de setembre de 1346, Gueraulona, vídua del primer, es trobava al seu alberg de Puigdelfí (AMT, perg. 645 i AHAT, *Registre de negocis* 2, f. CCXXv i CCXXIr).

²⁰ El 12 d’agost de 1351, la renúncia als drets successoris sobre el Catllar, a canvi de la percepció d’un

vicari del lloc, Bernat de (...). Entre els signataris, cal ressaltar Bertran de Castellvell, tutor de Berengueró de Requesens, d'Altafulla, designat al testament del seu progenitor homònim, i el seu germà de pare Gispert de Guimerà "*consanguinei germani mei*", a més d'un tercer testimoni del jurament de Berengueró Requesens, Bernat Llovera, que intervingueren a Ciutadilla (Urgell)²¹. Considerem una referència del 1358 als hereus de Gispert de Guimerà, espòs de Beatriu d'Abella, senyor de Ciutadilla, succeït pel seu homònim —germà de fra Guillem de Guimerà i d'Abella, president de la Diputació del General els anys 1376 i 1377 i gran prior de Catalunya de l'Orde de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, del 1379 fins a la seva mort, el 1396—, que es mulleraria, el 1372, amb Isabel de Relat, filla del Mestre racional de Pere el Cerimoniós.

El 1367, a instància de Romeu Albereda, convers dels Framenors de Tarragona, antic procurador general de la pabordia, hom reclamà tres vegades a Berenguer de Requesens, senyor d'Altafulla, el pagament de 20 ll., pel lluíisme del mas que havia comprat a Galceran de Riudecols²². En correlació amb el document anterior, l'11 de juliol de 1387, Francesca, encara com a tutora del seu fill, reconegué el pagament d'un mas de la Pineda, que el seu marit havia venut al donzell Bernat de Centelles i a la seva muller Elionor Ricard germana de Pere, de Tarragona, difunt, davant els testimonis Guillem Rajadell i Pere Foix. El 3 de març de 1369, el citat Berenguer de Requesens es comprometé a obligar tots els seus béns si els diners de la marmessoria d'Humbert de Montoliu, senyor del Catllar, no eren suficients per satisfer els creditors, i a pagar 30 ll. a Gispert de Requesens "*amore Dei et in adiutorium matrimoni*". El 1370, sabem que el donzell Huguet de Requesens cobrà 29 ll., 11 s. i 8 d. d'un censal mort que la universitat de Tarragona li prestava per Santa Llúcia, i, dos anys més tard, es precisava que era fill del difunt donzell Berenguer de Requesens²³.

Una qüestió a tenir en compte, per una parcial coincidència cronològica amb Lluís de Requesens (germà del l'esmentat donzell Huguet de Requesens), és el seu

censal de 15 ll. de pensió, acordada amb Bernat d'Olzinelles, ens descobreix dues monges del convent vilafraquí de Santa Clara, sor Elisenda de Montoliu i sor Gueraulona de Montoliu, ja difunta, filles de Romeu de Montoliu i d'Esclarmonda i germanes de Blanca de Montoliu i d'Anglesola. Una època de 1391 hi al·ludeix novament (COMPANYS, 1999, 226-232 i 253).

²¹ L'escriptura era del notari de Tarragona Ferrer de Fonolleres i els seus escrivans jurats i substituïts Pere Coromina, Pere Desbac i Pere Sala. Els diferents testimonis signaren al seu torn a Tarragona, el 19 i el 20 d'agost, a Ciutadilla (Urgell), el 23 següent i el 4 de setembre, i a Puigdelí, el 15 de setembre (FUENTES 1999, I, 413 i 414 i II, 36-43, VVAA 1979, 1006 i 1007 i VVAA 2003, 76-80).

²² Els missatgers el localitzaren dues vegades a Tarragona, la primera "*in Carteria Terracone*" i una al seu mas. El març de 1375, un missatger del General s'anomenava Guerau Requesens (AHAT, *Registre de negocis* 4, f. LVr i LVv, LXIIIr i LXVIIIr i AMT, *Actes municipals* de 1374-1375, f. 34v).

²³ El donzell Huguet de Requesens seria l'espòs de Quitèria, citada el 1382 (Arxiu Nacional de Catalunya (ANC), Arxiu de la família Desvalls, perg. 22132 i 2667, AHAT, *Registre de negocis* 4, f. XXVIIIv i *Manual* de la ciutat de Tarragona de 1370-1373, f. 38v i 166v i NEGRE 1955, 68 i 94).

parentesc amb el bisbe de Lleida Guerau de Requesens, documentat des d'abans de 1375 fins al 1399²⁴. Com ja havia afirmat P. Negre i Pastell, també serien germans²⁵. El prelat deixà com a patró de la capella (en realitat, dues de superposades) que fundà a la Seu lleidatana²⁶ el seu parent més pròxim, el canonge Joan de Requesens²⁷.

D'altra banda, els registres d'albarans o àpoques de censals del claviari de Tarragona i pergamins del mateix fons municipal ens forneixen clàries tant sobre la defunció de Francesca, entre el mes de febrer de 1404 i 1405, abans del 29 de setembre, com sobre el matrimoni de Lluís amb Constança, filla del donzell Bartomeu de Requesens, senyor del castell de Puigdel·lí i de Vilallonga²⁸, i de Francesquina.

El 14 d'octubre de 1400, Francesca, vídua del cavaller Berenguer de Requesens, confessà el cobrament de 50 ll. d'un censal de la universitat, de l'1 de setembre. L'abril de 1401, reconeixia haver rebut una quantitat idèntica i altres dues. El 7 de novembre següent i dos cops el 1402, el procurador Pere Bergueta rebé del claviari els diners destinats a la senyora d'Altafulla, amb procura del 24 d'octubre de 1400, closa pel vicari d'Altafulla Martí de Sales, en nom del rector Francesc Magre. Els anys 1403 i 1404 fou de nou Francesca de Requesens qui va percebre les pensions. Tanmateix, el 29 de

²⁴ Plebà de Castellans, paborde (1375), canceller de l'Estudi General de Lleida (1376-1387) i bisbe de la diòcesi lleidatana (electe del 1380 a la ratificació del nomenament, el 1388, fins al seu traspàs, el 13 de febrer de 1399). Evoquem també la presència d'altres eclesiàstics a la Seu de Tarragona: el tresorer i cambrer Guillem de Requesens (1280-m. 1303), l'homònim ardiaca de Sant Fructuós i ardiaca major (entre 1318 i 1335, nebot de l'anterior) i un tercer Guillem de Requesens, sagristà (entre c. 1350 i c. 1353). A la quinzena centúria, Joan de Requesens, ardiaca de Sant Fructuós (1480), esdevindria bisbe de Cefalù (Sicília), ja entrat el s. XVI (1512-1516) ((FITÉ 2008, 63 i 67-73 i RAMON 2000a, 272 i 280).

²⁵ Negre 1955, 67.

²⁶ Arran del testament, del 4 d'agost de 1448, d'Isabel de Requesens (filla de Bernat, germà del bisbe de Lleida i vídua del donzell reusenc Bernat de Barqueres), que desitjava ser enterrada a la capella Requesens, on ja havia estat sepultada Constança, muller del seu germà Berenguer, se'n discutí la continuació del benefici. El litigi s'establí entre un net de la testadora esmentada i Guerau de Requesens, fill d'un Lluís de Requesens, patró des de vers 1430, besnet de Bartomeu de Requesens i nebot del bisbe. (ANC, Fons Llinatge Marquesos de Sentmenat, perg. Orís).

²⁷ Segurament es tracti de Joan de Requesens, fill de Berenguer Requesens [de Montoliu], senyor de Puigdel·lí (cosí germà del pare de Lluís de Requesens), que, el 10 de juny de 1387, encara escolà, havia de rebre la primera tonsura clerical (AHAT, *Registre de negocis* 8, f. 20r).

²⁸ Anteriorment (1374 i 1375), havia estat senyor de Puigdel·lí Berenguer de Requesens. Quant a Bartomeu de Requesens, veguer de l'arquebisbe, els anys 1394 i 1395, el 1412 seria tutor de la seva neta Violant, filla del difunt Pere Sabater (amb testament datat a Barcelona el 8 d'abril de 1409, clos pel notari Joan de Fontcoberta). Testà el 9 de febrer de 1415 i degué morir poc després, atès que la vídua, Francesquina, obtingué de la cort dels veguers la tutoria esmentada, el 14 de febrer de 1415 (AMT, *Actes municipals* de 1374-1375, f. 2r i 33v, 1393-1395, f. 32r, 1413-1414, f. 18v, 1416-1417, f. 13r i 1417-1418, f. 23v i perg. de Tarragona 415, 554, 568 i 632 i ANC, Arxiu de la família Desvalls, perg. 4021 i CORTIE-LLA 1984, 169 i 282).

setembre de 1405, s'anotà que el cavaller Lluís de Requesens, fill i hereu universal de Francesca, afirmava haver estat informat per l'antic clavari dels dos censals a favor de la seva mare de 50 ll. i de 10 ll., 14 s., 3 d. i òbol, per Nadal i la Candelera "*prout fui veridice informatus vos solvere dicte domine matri mee, dum in humanis agebat*"²⁹. Per la seva part, Lluís de Requesens ja rebia, el 13 d'octubre de 1399, 18 ll., 15 s. un altre censal cobrador per sant Lluç, que retrobem el 1401³⁰.

El 23 de novembre de 1417, el cavaller Lluís de Requesens, senyor del castell d'Altafulla i de la Nou "*dominus castri de Altafulla et de Ça Nou*"³¹, creà, juntament amb la seva muller Constança, filla i hereva universal de Bartomeu de Requesens, donzell i senyor del castell de Puigdelví³² i de Vilallonga, un censal de 18.900 s. a favor de la seva sogra Francesquina.³³ El 9 de juny anterior, la darrera, com a procu-

²⁹ AMT, *Actes municipals* de 1400-1401, f. 35r i 44r, 1401-1402, f. 47r, 55v i 61r, 1402-1403, f. 37r, 48v i 53v i 1403-1404, f. 49r i 51v.

³⁰ El 1374, la ciutat de Tarragona ja havia venut un censal al senyor de Puigdelví, Berenguer Requesens de Montoliu, veguer reial el 1375, que en seguia rebent 100 ll. anuals el 1383, davant el seu escuder Bernat Ferrer, com continuaria passant, el 1404 i anys successius, amb el donzell Bartomeu de Requesens, nou senyor de Puigdelví i sogre de Lluís de Requesens. Trobarem aquest darrer, de 1406 al 1417, substituït per Pere Bergueta, els anys 1408, 1409 i 1417 (amb procures de 1404 i 1409) i per la seva sogra Francesquina, el 1417, davant els seus escuders Pere Ramon Celada, Pere Martínez i Gonçal de Locena, Joan de Calataiud, que vivia amb el cavaller Bernat de Requesens, els cavallers Bernat de Requesens i Arnau de Ribes, els donzells Ponç Pujol, Girard i Bartomeu Sescomes, Alfons Sarovira, Ramon i Bernat de Tamarit (el segon, de la seva casa) i Macià d'Altarriba i Lluís Tamarit, de la casa de Lluís de Requesens. Pere Bergueta es mullerà el 1435 amb Beatriu Icard, filla de Pere Icard, vídua de Joan Berenguer de Requesens, senyor d'Altafulla, morta el 1444. El 1436 era ciutadà de Tarragona i atorgava una promesa al germà de Beatriu, Melcior Icard, tutor dels pubills del donzell Manuel Icard, senyor de Torredembarra. Beatriu, també germana d'Alfons Icard, havia testat a Reus el 10 de juliol de 1440, nomenant marmessor el nebot Guillem Ramon Icard, prevere beneficiat de la Seu de Tortosa, i fent al·lusió al seu germà Joan, fill de Ramon Icard (AMT, *Actes municipals* de 1374-1375, f. 2r, 33v, 48r i 66v, 1399-1400, f. 39v, 1400-1401, f. 41r, 1404-1405, f. 33v, 1406, f. 26v, 1407, f. 21r i 26r i 31r, 1408, f. 23r-24v, 27r i 31r, 1409, f. 22r, 26r, 27r, 35v i 36r, 1411, f. 23r i 24r, 1412, f. 30v, 1413, f. 21r, 22r, 32r i 32v, 1414, f. 19r, 1416-1417, 40r, 1417-1418, f. 13r, 17v, 18v i 21r, 1418-1419, f. 18v, 1436-1437, f. 61v, 1437-1438, f. 83r i 1440-1441, f. 31v, i perg. 78, 84, 172, 200, 252, 279 i 394, AHAT, *Manual de la ciutat*, f. 28v, ANC, Arxiu de la família Desvalls, perg. 3688, 2404, 2075, 2674, 2076, 3657 i 3687 i CORTIELLA 1984, 233, 403 i 404).

³¹ S'ha al·ludit així mateix a una compravenda de 1407 exhibida en un capbreu general de Santa Coloma de Queralt, on Lluís de Requesens és presentat com a castlà de la vila, a l'igual de Galceran de Requesens, el 1439, any de redacció del document (MARTELL 2024, 76 i 78).

³² El 7 de març de 1368, es parla d'un llegat del difunt senyor del Catllar Humbert de Montoliu a favor de Constança, filla de Ramon de Vilanova, senyor de Carxol, i muller de Berenguer de Requesens, castlà de Puigdelví "*domini castlani de Podio Dalfino*" (AHAT, *Registres de negocis* 4, f. XXXIr).

³³ Per tal de pagar-li els 17.700 s. i la pensió corresponent sobre aquesta quantitat, encara pendents dels 37.500 s. de la part de l'herència de Bartomeu de Requesens a la seva esposa, amb obligació del castell de Puigdelví i de Vilallonga. El document, amb l'apòca al peu, fou signat davant el notari de Tarragona Pere Camprodon, amb llicència del rector Francesc Magre, i actuaren de testimonis Bernat de Requesens, àlies el Bastard de Requesens, i Pere Rossell, de la casa de Lluís de Requesens (COMPANYS 2009, 236 i NEGRE 1955, 70).

radora de Lluís de Requesens (amb procura signada a Sabadell el 14 d'abril de 1417, davant el notari Arnau Sastre, pel donzell Ramon Roseta), fou qui cobrà del clavari de Tarragona la pensió de 16 ll., 2 s., 2 d. i òbol d'un censal del 22 de maig³⁴.

Respecte a la descendència immediata de Lluís, localitzem quatre fills³⁵, tots ells cavallers, Joan Berenguer de Requesens, que esdevindria senyor d'Altafulla, Lluís, senyor de Monnars³⁶, Bernat³⁷, també senyor d'Altafulla³⁸, i Galceran de Requesens,

³⁴ Francesquina el representà altres tres vegades al llarg del 1417. No el tornem a trobar esmentat a Altafulla fins el 1424, en què, com a governador general de Catalunya, adreçà als cònsols de Tarragona l'ordre de fer bescuit per a les galeres de Salou, datada al seu castell. L'11 de novembre de [1426] trameté als mateixos una carta d'agraïment per l'alliberament de Romeu de Montoliu, des de Barcelona. El 16 de juny de 1431, Martí Ivanyes substituï Francesquina (procura de 1429, del notari barceloní Antoni Vinyes) i ella aparegué un altre cop, anomenada simplement Francesca, el 28 de novembre (AMT, *Actes municipals* de 1417-1418, f. 13r, 17v, 18v i 21r, 1424-1425, f. 52r, 1430-1431, f. 45v i 1431-1432, f. 37r i COMPANYS FARRERONS i PIQUÉ 1999, 102).

³⁵ El 1441, entre els censalistes de Tarragona figuraven Antoni Torres, doctor en drets de Barcelona i la seva sogra, Francesca de Requesens (CORTIELLA 1984, 234).

³⁶ El 1422, el donzell Lluís de Requesens, espòs de Violant, era senyor dels Molnars. El 16 d'agost de 1424, s'indica que era menor, cavaller i senyor de la *domus* dels Molnars. El 2 d'octubre següent, cobrà un censal, amb Bartomeu Sescomes i Bernat Barquer (o de Barqueres) com a testimonis. El 19 d'agost de 1428, estava domiciliat a Tarragona i el 20 d'abril i el 10 de setembre de 1430 estava a Puigdelví. El 1432 el representà Violant i el donzell Joan de Llobets, els dos anys següents (amb una procura datada a Torredembarra el 14 de març de 1433, davant el notari Pere Campredon). Per mitjà d'ell ens assabentem, el 1435, que compartia un censal amb els seus germans, els cavallers Galceran i Bernat de Requesens, pel dot de llur mare, cobrador per Sant Lluç. En sengles trasllats (del 8 de juliol i 12 de novembre de 1437 i del 22 d'abril de 1438) de cinc pergamins de Tarragona, hi figura la signatura de Joan de Llobets, lloctinent de Lluís de Requesens, procurador del rei a la ciutat, el Camp i la Vegueria de Tarragona. El 1440, Lluís de Requesens i Violant es trobaven a Barcelona. Violant tornà a substituir el seu marit els anys 1443 (amb el donzell Miquel de Clariana de testimoni) i 1444. El 2 de desembre de 1443 és testimoni del cavaller Joan Icard, domiciliat a Vila-rodona (AMT, *Actes municipals* de 1422-1423, f. 18v, 1424-1425, f. 37r, 1425-1427, f. 30r, 1426-1429, f. 38r i 38v, 1428-1429, f. 38r, 38v i 60r, 1429-1430, f. 36r i 36v, 1430-1431, f. 38r, 1431-1432, f. 34r i 34v, 1432-1433, f. 34r i 42v i 44r, 1433-1434, f. 45r i 45v, 1435-1416, f. 47v i 55r, 1436-1437, f. 58r, 58v i 64v, 1437-1438, f. 83v i 84r, 1440-1441, f. 33r i 33v i 1443-1444, f. 32r, 32v i 34v, COMPANYS I PIQUÉ 1999, 58, 236, 237 i 258 i MORELLÓ 2011, 202).

³⁷ El 13 de maig de 1419, Bernat de Requesens és citat a Altafulla. Els anys 1423-1426 es documenta també el cavaller Bernat de Requesens, espòs de Claret, filla de Berenguer Mestre, de Tarragona (donzell, fill de Clara, casada en segones núpcies amb el donzell Jofre des Prats, senyor del Morell). Veguer arquebisbal el 1424, el 7 de novembre de 1425 i el 19 de desembre de 1426 estava domiciliat a Vila-seca de Comú i, mort el 1429, se n'esmenta la vídua l'any següent. Devia ser el pare d'Isabel de Requesens, muller del donzell de Reus Bernat de Barqueres, i d'Elionor de Requesens, monja de Sant Pere de les Puel·les, de Barcelona (AMT, *Actes municipals* de 1399-1400, f. 31v, 1400-1401, f. 48v, 1401-1402, f. 42r, 1423-1424, f. 32v i 33r, 1424-1425, f. 42v, 1425-1427, f. 39r, 1426-1429, f. 39r i 41r, 1428-1429, f. 46v, 1430-1431, f. 42r i 1431-1432, f. 27r i 42v, AHAT, *Llibre de la cort del batlle* de Torredembarra de 1416-1422, s. f., *Capbreu dels béns d'Elionor de Requesens de Vila-seca* de 1429-1430, VVAA (1979, 558) i CORTIELLA 1984, 65).

³⁸ El 28 de juny de 1430, era senyora del castell d'Altafulla Beatriu de Requesens, amb Antoni Farner com a batlle, i, el 10 de març de 1434, és Bernat de Requesens qui sorgeix com a senyor d'Altafulla (AHAT, *Llibre de la cort del batlle* de Torredembarra de 1429-1432, s. f. i AMT, *Actes municipals* de 1433-1434, f. 45v).

senyor de Molins de Rei³⁹. Un tercer Lluís de Requesens seria el fill de Galceran, senyor com ell d'Altafulla i la Nou, i net del primer.

El 22 d'agost i el 27 de novembre de 1414, comprovem la realització d'una operació d'estratègia matrimonial, per tal d'ampliar el patrimoni amb la unió de dos llinatges, els Requesens i els Icard. Ens referim al casament del cavaller Joan Berenguer de Requesens, fill de Lluís de Requesens, senyor d'Altafulla i de la Nou, amb Beatriu⁴⁰, filla del cavaller Pere d'Icard, senyor de Torredembarra, Torrebesses i Vespella, i de Francesca⁴¹. Avancem que, el 9 de març de 1466, es repetiria una circumstància similar, però a la inversa, amb el matrimoni de Gabriel Joan d'Icard, senyor de Torredembarra i Vespella (fill de Jordi Joan d'Icard i d'Isabel, filla de Manuel d'Icard), amb Elisabet, filla del difunt Galceran de Requesens, cavaller i governador general de Catalunya i d'Isabel Joan de Soler⁴² (amb capítols matrimonials signats a Lleida)⁴³.

El 1422 apareixerà documentat el donzell Lluís de Requesens, senyor dels Molnars, espòs de Violant, identificat com a menor, cavaller i senyor de la *domus* dels Molnars⁴⁴, el 16 d'agost de 1424 i el 1425, domiciliat a Tarragona durant el període 1428-1444. I, el 15 de juny de 1435, se'ns assabenta que llavors compartien la pensió d'un censal de 12 ll. de la universitat de Tarragona, pel dot de llur mare, els tres germans Lluís, Galceran i Bernat de Requesens⁴⁵. L'1 de febrer de 1438, Galceran de

³⁹ Conseller reial i batlle general de Catalunya el 1437, fou nomenat lloctinent general d'Alfons el Magnànim al Principat de Catalunya el 31 d'agost de 1453. Testà a Cervera el 28 de juny de 1457 i morí el 1465 (AMT, *Actes municipals* de 1437-1438, f. 86r i ANC, Arxiu del Palau-Requesens, Caixa núm. 1.-UC 682 i Lligall 42-UC41, NEGRE 1955, 63-78 i 80-89 i CORTIELLA 1984, 202 i 428).

⁴⁰ Com hem assenyalat més amunt, la retrobarem, vídua i casada de nou, el 1435, amb Pere Bergueta, antic procurador d'Altafulla.

⁴¹ Definició dels drets de Beatriu per l'atorgament del dot, davant el donzell Bartomeu de Requesens, senyor de Puigdelfí, com a testimoni i àpoca de dot, datada a l'Aleixar, de 1414 (ANC, Arxiu de la família Desvalls, perg. 2206 i 3441).

⁴² El 1456, havien casat llur fill Lluís de Requesens de Soler —governador de Catalunya els anys 1477-1495— amb Elfa de Cardona Anglesola i Perellós, filla de Ramon de Cardona, senyor de la baronia de Bellpuig (ANC, Arxiu del Palau-Requesens, Lligall 423-UC 41 i Lligall 20-UC 20 i Col. de manuscrits i documents textuais solts de l'ANC).

⁴³ Elisabet era germana del cavaller Requesens de Soler, al seu torn governador general de Catalunya i de Berenguer Joan de Requesens i besneta materna d'Isabel i Pere Soler, mestre en medicina. Gabriel Joan d'Icard era germà d'Orfresina Joana, besnet de Pere Icard i net de Melcior Icard i Anna i nebot de Caterina Bisbala (ANC, Arxiu de la família Desvalls, perg. 671).

⁴⁴ El retrobem citat en una procura d'Isabel Icard, filla de Manuel d'Icard, senyor de Torredembarra, el 4 de maig de 1456 (ANC, Arxiu de la família Desvalls, perg. 796).

⁴⁵ Al llibre de censals de Tarragona de 1465, els hereus de Lluís Requesens seguirien figurant entre els creditors de la ciutat (CORTIELLA 1984, 234).

Requesens cobraria la seva part de la pensió, com a senyor de Molins de Rei⁴⁶. El 28 de juny de 1430 era senyora del castell d'Altafulla Beatriu de Requesens “na Besatriu de Raquesen”, amb Antoni Farner com a batlle⁴⁷. El 10 de març de 1434, sorgeix com a senyor d'Altafulla el cavaller Bernat de Requesens⁴⁸. Evoquem una situació conflictiva a l'entorn de la senyoria d'Altafulla, documentada el 22 d'abril de 1427, quan el cavaller Manuel Icard, procurador de la seva germana Beatriu, vídua de Joan Berenguer de Requesens, es presentà davant el portal del castell d'Altafulla i n'exigí la sortida al germà del darrer, Bernat de Requesens —havia ocupat el castell, després d'expulsar el batlle i altres que el custodiaven⁴⁹. Els anys 1449-1459?, seria senyor dels castells d'Altafulla i de la Nou el cavaller Galceran de Requesens⁵⁰, anomenat alhora governador de Catalunya, el 1456 i el 1458 —amb el batlle Bernat Rocamora. El 17 de gener de 1460, s'esmentaria el nou senyor Bernat de Requesens, que partí d'Altafulla el 5 de maig de 1460, on el retrobaríem el 1461 (germà del governador Galceran) i el 1467. Finalment, l'1 d'agost de 1469, el senyor del castell d'Altafulla Lluís de Requesens donaria la possessió d'una masia⁵¹.

⁴⁶ AMT, *Actes municipals* de 1435-1436, f. 47v, 1436-1437, f. 58v, 1437-1438, f. 84r i 86r i 1440-1441, f. 33r i 33v.

⁴⁷ AHAT, *Llibre de la cort del batlle* de Torredembarra, 16, s. f.

⁴⁸ AMT, *Actes municipals* de 1433-1434, f. 45v.

⁴⁹ Per aquest fet, la justícia reclamava 10.000 florins a Bernat de Requesens. En foren testimonis els altafullencs Antoni Perelló, Pere Bergueta i Berenguer Segarra i Joan Castelló, de la Riba. Aixecà acta de la requesta d'expulsió el rector i notari d'Altafulla Francesc Bordell. Els anys 1433 i 1434, se seguia considerant Beatriu senyora d'Altafulla, designant-la Beatriu de Requesens, amb referència a la sentència arbitral de l'abat de Santes Creus fra Joan Pinyana, del 17 de febrer de 1433 (ANC, Fons Arxiu de la família Desvalls, perg.761, 3381, 3510, 2295 i 2240). Quant a Bernat de Requesens, es casà en segones núpcies amb Beatriu de Montcada, que, vídua i tutora de Joana Mateua de Requesens, signaria una concòrdia amb Lluís de Requesens i de Cardona, senyor d'Altafulla, Castellet i la Nou de Gaià, el 19 de novembre de 1470. El 4 d'abril de 1458, Alfons el Magnànim l'havia ennoblit, juntament amb els seus germans i descendents (ANC, Arxiu del Palau-Requesens, Lligall 42-UC 41 i NEGRE 1955, 71 i 72).

⁵⁰ AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1434-1436, f. 4r.

⁵¹ El 15 de novembre de 1451, trobarem com a testimoni el donzell Joan de Conesa, procurador d'Altafulla, citat el 1452 com a procurador general del senyor, càrrec ocupat durant el període de 1455-1460 per Joan Bergueta. Al seu torn, el 1460, el donzell Lluís de Castellet seria procurador del cavaller Bernat de Requesens. El 1461 fou batlle d'Altafulla, després de Bernat Rocamora, Joan Bergueta —encara ho era el 1478—, que, el 16 de setembre, rebé el sagrament i homenatge d'Antoni Roig, mestre de cases, obligat a viure al castell durant quatre anys (AHAT, *Manual* d'Altafulla de 1451-1465, f. 3r, 3v, 6r, 6v, 10r, 13v, 16r, 17r, 19v, 30r, 39r, 39v, 58v, 59r, 60r, 68v, 69v-70v, 78v, 93r, 94v, 98r, 99r, 103r, 106v, 116r, 119r, 127r, 127v, 130v, 131v, 132v, 136v-137v, 141v-142v, 144v, 145r, 146v, 148r, 149r, 151v, 152r, 156r, 159v, 162r, 162v, 164v, 166r, 167v, 168r, 177v, 180v i 182r).

L'església

Quant al clergat, hem de comentar dues referències al vicari de l'església de Sant Martí, una deixa de 2 s. —sense anomenar-lo— al testament d'Elisenda, muller de Bernat d'Urgell, i l'època de Guillem Mestre, identificat com a prevere i vicari d'Altafulla⁵², pels 57 s. i 3 malles —suma obtinguda per la venda a l'encant de robes— per a misses, causes pies i llegats per l'ànima de Berenguer Bergueta, segons expressà a les darreres voluntats. Com a testimonis trobem els preveres Bernat Pinells, de Bràfim⁵³ i Arnau Maimó, de la Pobla de Montornès (d'una absolució de dot i d'una venda, respectivament). Podem citar igualment l'escolà Arnau Jover (doc. 21, 25, 27, 32, 36, 60 i 79).

Pel que fa al rector d'Altafulla, que, a més de redactar el llibre de nòtules, apareix citat com a beneficiari en dues ocasions, n'hem conegut el nom a partir d'un document de Torredembarra de 18 de febrer de 1376, on consta com a testimoni, Jaume Baguart⁵⁴. Així mateix, hem localitzat altres cinc rectors que el precediren: Bernat Marçol (1323), Llorenç sa Clusa (1344), Bernat de Clariana (1349) Bernat de Guanecs⁵⁵ (1359-m. 1368) i Guerau Llaurador (1369)⁵⁶ i un de posterior, Pere Roca (1387)⁵⁷.

Dos testaments ens informen dels edificis religiosos als quals els testadors destinaven una part de llurs béns. En el primer, de Pere Garbí, s'assenyalen 2 s. per a l'obra de l'església de sant Martí i altres 2 s. per a santa Maria d'Altafulla "*operi ecclesie Sancti Martini et Sancte Marie de Altofolio*", 6 d. per a cada bací de l'església⁵⁸ i després 12 d. per a l'obra de l'església de sant Pere de Torredembarra i 6 d. per a Santa Maria de Montserrat. El que restés de la quantitat prevista (5 ll.), un cop pagats els marmessors i l'en-

⁵² Amb anterioritat descobrim un altre vicari d'Altafulla, documentat el 1333, Guillem Garbí (AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1333 i 1334, f. 1v i 2r).

⁵³ El 27 de maig de 1367 era beneficiat de Sant Jaume de l'església de Bràfim (AHAT, *Registre de negocis* 4, f. LVv).

⁵⁴ Doc. 36 (per a la percepció del cens d'un hort de l'Horta del Castell, amb la fadiga o dret de prelatió de 30 dies) i 38 (per al delme i la primícia d'un altre hort, contigu al Prat) i AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1375 i 1376, f. 29r.

⁵⁵ El 14 de maig de 1367, acusat de concubinat, encara devia 50 s. dels 100 s. imposats com a pena. El 16 d'abril següent, trobem un debitori dels seus marmessors Guillem de Llobets i Pere Aranyó, d'Altafulla, de 31 s. pendents, per unes robes (AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1360-1364, f. 98v, *Registre de negocis* 4, f. XXXIIIv i *Manual* de la Cúria eclesiàstica de Tarragona, 6, f. 39v).

⁵⁶ COMPANYS 1999, 116 i AHAT, *Manuels* de Torredembarra de 1349 i 1350, f. 3v i 1360-1364, f. 111r, *Manual* de Tarragona de 1367 i 1368, f. 39v, *Registres de negocis* 2, f. 22v i 5, f. 17v i *Llibre de nòtules* de Tamarit de 1368 i 1369, f. 65v. Hi hem d'intercalar, el 1347 Mn. Guillem de Cort (ROVIRA 1986, 38).

⁵⁷ En una època de Francesca, la mare de Lluís de Requesens, amb Miquel Rossell, rector de Pinell i notari d'Altafulla, actuant en lloc seu (ANC, Arxiu de la família Desvalls, perg. 2213).

⁵⁸ AHAT, *Manual* d'Altafulla de 1451-1465, f. 34r, 38r, 42v, 44r, 44v, 45r, 57r, 57v, 93r, 96v, 111v, 115v, 144r, 170v, 175v, 176r, 178v, 179r i 184v.

terrament, seria distribuït en misses per les ànimes dels pares i de tots els fidels difunts, almoines i causes pies. No obstant això, si l'herència passés a Bertran Virgili, per manca de successió directa, aquest hauria de satisfer 10 ll. per a misses cantades i altres causes pies a l'església altafullenca. En el segon, elaborat a la Nou de Gaià i corresponent a Guillem Rocamora, aquest dobla els diners (10 ll.) per la seva ànima, la dels pares i de tots els fidels difunts. Retrobem els 2 s. per a ambdues obres "*operibus sancti Martini et sancte Marie de Altafulla*" i els 6 d. per a cada un dels bacins. A continuació es destinen 2 s. a Montserrat i la mateixa quantitat als Framenors, a les Menorettes, als Predicadors i al baci de Sant Antoni o la Mercè dels captius, de Tarragona, respectivament, així com a l'obra de Sant Miquel de Vespella. En darrer terme, s'indiquen 5 s. per al confessor, per a les seves oracions. Un cop pagats els marmessors, la sepultura i la novena, la resta seria donada per a la celebració de misses a Altafulla (doc. 37).

Respecte a les advocacions presents a l'interior de l'església, els anys 1451-1465 s'esmentaran, a més de l'altar de sant Martí, els de santa Maria del portal o de la Verge Maria, de sant Miquel i de sant Joan Baptista⁵⁹ i els bacins de la Candela, la Lluminària o dels ciris, de les Ànimes del Purgatori, dels Pobres o dels Pobres vergonyants i dels Captius o dels Captius cristians. Així mateix retrobem reiteradament la deixa a Montserrat i a altres esglésies de localitats properes —com les de Torredembarra i de Vespella— i convents tarragonins.

Les famílies

a) Enllaços matrimonials

Capítols matrimonials de Berenguer Bergueta i d'Antònia Marc, localitzats en un manual de Torredembarra

Encetem aquest apartat amb unes dades summament aclaridores, extretes d'un llibre de de Torredembarra, de cronologia anterior al *Llibre de nòtules*, on apareixen membres de la família sobresortint **Bergueta**. L'1 de juliol de 1374, trobem els capítols matrimonials, escrits en quatre documents, els dos primers, cartes partides per ABC⁶⁰,

⁵⁹ També comprovem l'existència d'aquests quatre altars a la visita pastoral del 16 de març de 1450, quan era rector Antoni Escuder i vicari Joan Tallardes, amb el jurat Joan Bergueta i Pere Rabassa com a testimonis. Respecte a la capellania de sant Miquel, va ser instituïda per Pere de Rocamora, el pagament de la qual efectuà Arnau Maimó (citat el 1379 com a prevere de la Pobra de Montornès), amb Antoni Mestre de testimoni (AHAT, *Visites pastorals* de 1449-1450, f. 214r-214 bisv i *Llibre de la talla...* [1387-1406], 71, f. XXXVIIv).

⁶⁰ Els documents per als atorgants eren originàriament duplicats, és a dir redactats en un suport comú i després retallats, seguint una línia ondulant o dentada, pels grups de lletres de separació, que ambdues parts havien de confrontar per a la seva validesa.

de Berenguer, fill de Guillem⁶¹ i Saurina, i d'Antònia Marc, filla del difunt Berenguer Marc i de Saurina, de Tamarit, davant el rector torrenc Guillem d'Utxafava (natural de Guimerà). El dia indicat, els pares, en agraïment pels seus múltiples serveis, feren donació "*inter vivos*" de tots els béns que posseïen a Berenguer. En gaudirien, però, l'usdefruit mentre visquessin.

Les propietats traspassades eren l'alberg on habitaven, amb totes les cases o apartaments, "*hospitium, cum suis domibus, in quo de presenti nunc habitamus et staticam facimus, situatum intus villam castris de Altofolio*"; una peça de terra de rec "*sub rigui*", amb arbres, de l'Horta de Tamarit; un quartó d'hort (1.224,12 m²) d'Altafulla, amb un cens al rector de Sant Martí; un farraginar de terra del difunt Ramon Sabadell, anomenat "Era", d'Altafulla, i la meitat de tots els béns mobles (robes, objectes, draps de llana i de lli, eines de cuina "aynements de cuyne" i altres aparellaments. Es reservaven, dels recipients per al vi "*de vexellis vinariis*", una bota de vuit somades, amb l'empriu de poder fer vi "en lo cub" i un animal "de lauró" i rebrien cada any quinze quarteres de blat, sis somades de most de vinyes i dotze quartans d'oli, per Carnestoltes, així com mig bacó de carn salada o quinze sous, per Nadal, i 60 s. anuals per al vestit, el dia de Tots Sants, amb l'empriu de poder menjar de tots els fruits dels arbres, plantes i horts. Es retenien també els censals, dues tasses d'argent daurat i esmaltades "*dues tacias deauratas argentei, esmaltades*", la meitat de les compres en comú i 10 ll. per les seves ànimes, un tros de terra abans pertanyent al citat Ramon Sabadell, entre altres honors de l'herència, la vinya de na Ferrana i Pere Rocamora i la meitat dels draps de llana i lli i de les robes trobades el dia de la seva mort. El donatari hauria de lliurar al seu germà Pere 50 ll. quan es casés, amb 25 ll. de lliure disposició. Entre els vincles de reversió, en cas de no tenir descendència, després de l'esmentat Pere, s'assenyalava la germana Assén o Arsenda, muller de Nicolau Tarragó, de Tarragona.

Per la seva part, la sogra, Saurina, i el seu fill i hereu universal Berenguer (espòs de Nicolaua), de Tamarit, concediren a Antònia un dot de 75 ll., amb l'afegit de 5 ll. i de 20 ll., donades per Pere Ermengol, natural de Vilabella, prevere beneficiat de Tamarit, pels molts serveis rebuts. Seguien l'acceptació de dot de Berenguer Bergueta a favor de la seva muller, a qui atorgava l'escreix de 37 ll. i 10 s., amb 10 ll. de lliure disposició i el debitori de Saurina, el seu fill Berenguer Marc i la seva nora, després del pagament de 30 ll., amb el compromís de satisfer 10 ll. anuals per Carnestoltes⁶².

⁶¹ Citat repetidament (doc. 1-6, 8, 12, 13, 22, 35, 41, 48, 57, 58, 62, 72 i 78).

⁶² AHAT, *Manual de Torredembarra de 1373-1376*, f. 39r-44r. Consten com a testimonis Ramon Ferran, Guillem Esplugues, Mateu Jover, Francesc Montsoriu i Pere Saig, de Torredembarra.

Matrimoni de Mateu Segarra i de Guillemona Bergueta

L'època del començament (del 10 d'agost de 1378) fa referència al lliurament de deu quarteres de blat a Guillem Bergueta, pel seu cunyat Mateu Segarra (de la Pobra de Montornès?), degudes al germà del primer, Bernat, pel pare Nicolau Bergueta, ambdós difunts, sense concreció, però, del motiu.

El 18 de setembre de 1379, Guillemona Bergueta i els seus pares, Nicolau i Guillemona, reconeixien haver rebut 50 ll. del marit i gendre respectivament, el citat Mateu Segarra (doc. 1 i 26).

Matrimonis d'Elisenda Gomila i de Berenguer Clarà, i, en segones núpcies, de Pere Bergueta

Recordem d'entrada el compromís contret per Berenguer Bergueta envers Pere, el seu germà solter (de 50 ll.), als capítols matrimonials de l'1 de juliol de 1374. El 22 de gener de 1380, Pere Bergueta signà una àpoca a favor del seu sogre Ramon Gomila, del Catllar, de 30 ll. de les 60 promeses del dot d'Elisenda. El dia següent, Guillem Macià reconegué a Pere Bergueta la satisfacció de les 3 ll. i 15 s. degudes pels cònjuges Berenguer Clarà i Elisenda Gomila, llavors muller del segon, quantitat que fou extreta del dot. En relació amb l'àpoca anterior, subratllem que, el 14 de febrer de 1379, Guillem Macià havia traspassat a Pere Bergueta el dret de percebre les 3 ll., 17 s. que li devia el primer marit d'Elisenda —amb una obligació judicial del 25 de febrer de 1376, anotada al llibre de la cort (doc. 11, 42 i 44).

Matrimonis de Marió Rocamora i Jover i de Guillem Clarà, i, en segones núpcies, de Pere Cabeça

Passem ara a les famílies **Rocamora** i **Jover**, mitjançant els dos matrimonis de Marió Rocamora i Jover. El 10 de gener de 1379, els cònjuges Ramon Rocamora i Maria Jover van donar, de forma separada i en sengles cartes partides per ABC, una llarga sèrie de béns a llur filla Maria, encara menor (superats els 15 anys), pel seu matrimoni amb Guillem Clarà, fill de l'homònim, de la Pobra de Montornès, i alhora com a herència.

En primer lloc, en el registre dels béns del pare, estimats en 50 ll., hi constaven: una vinya tocant al riu Gaià, tres trossos de terra: la Coma, al Mèdol, un altre tros afrontat al Puig de la Barraca i la Coma de Bons Aguaites (llevat del cens que el donador rebia de Bernat Batlle), dues quarterades de la vinya de les Feixes (amb l'obligació de pagar-ne el cens), el trosset de terra anomenat Boïgó, un farraginar que limitava amb en Farner, el Vilar del Castell —subjecte al quart d'agrer—, una mula vella, de pèl negre, vint ovelles i deu anyells, a més de la meitat de la collita d'olives de l'any. Els dos matrimonis viurien plegats dels béns paterns fins al temps de les messes o sega. I, si després sorgís alguna discòrdia que n'impedís la convivència, els

joves rebrien la meitat dels blats, del vi i de l'oli, un llit parat, una caixa amb tovalles, un manil i quatre tovallons (*"manutergia"*), una olla de coure mitjana, un càvec, una aixada i una rella. El donant destinaria 5 ll. a disposició de la filla, quan fes testament. Foren testimonis Guillem Bergueta i Arnau Jover, d'Altafulla i Berenguer Teixidor, de la Riera de Gaià⁶³.

Quant a la donació de Maria Jover, igualment valorada en 50 ll., comprenia un alberg abans pertanyent al seu pare Jaume Jover, amb les terres, honors i possessions. Es retenia: la meitat d'una vinya que limitava amb la de l'església d'Altafulla, 5 s. censals que li feia Ramon Coll, de Torredembarra, per una vinya que tocava amb l'honor d'en Farnet, la meitat d'un hort de l'Horta de Tamarit, amb les càrregues corresponents, i dues cases de la Vila Closa, anomenades Soler i Casa jussana. En cas de desavinença, hi afegiria una martinenca (una varietat de figuera) de l'Horta del Pou, a més de vuit quarteres de blat i de dues d'ordi anuals. La filla sempre podria disposar de 10 ll. S'hi anotaven els mateixos testimonis del document anterior.

Acte seguit, el gendre Guillem Clarà signà l'esponsalici, de 150 ll., 100 de del dot i la resta de l'escreix que aportava, amb 25 ll. de lliure disposició per a la seva muller. Els nuvis, d'acord amb les donacions i la constitució de l'esponsalici, van acceptar l'absolució del dot, el 30 de gener de 1379.

No obstant això, el primer matrimoni de la joveníssima Marió fou de molt curta durada, com ho testimonia el document que passem a comentar, datat a la fi d'aquell any.

El 23 de desembre de 1379, a instància de la vídua Marió, respectant el termini de dos mesos per a la seva realització⁶⁴, s'efectuà l'inventari dels béns del marit difunt (doc. 41), un cop cridats el batlle i altres. En el repertori hi figuraren en primer lloc: un llit parat, vint ovelles i deu anyells, una mula de pèl negre, un càvec, una aixada, una rella, unes tovalles taulars, mitja dotzena de tovallons, una olla de coure mitjana, trenta quarteres d'oli, onze quarteres de blat, set somades de vi most i una somada de remost. Quant a les finques, s'enumeraren: la Coma de Gaià, prop de l'honor de Pere Rocamora, una sort de terra que limitava amb el Gaià, la meitat d'un hort de l'Horta de Tamarit, que afrontava amb el camí general, el Camp de la Barraca, el Boïgó, al costat de l'Era d'en Farnet, una peça de terra que limitava amb na Segarra, un tros tocant a la Parellada del senyor, un trosset que limitava amb na Garbina, una Coma al costat de l'honor de Pere Bergueta, un tros de terra dels Bons Aguaites, que afrontava amb l'honor de Guillem Comí, un altre a la vora del Camí de la Nou, una

⁶³ El 1411 sabem que havia mort (MUNTANYA I SANMARTÍ 2023, 358).

⁶⁴ D'acord amb la constitució *Hac nostra*, aprovada a les Corts de Perpinyà de 1351.

vinya al costat de l'honor de Bartomeu Puig, un tros de terra tocant al Vilar de Pere Jover, un altre immediat al Vilar gros, un contigu a la vinya de Guillem Bergueta, un amb algunes oliveres, que afrontava amb na Segarra, una sort de terra al costat d'en Farner, una altra que limitava amb en Mestre, la meitat d'una vinya tocant a l'honor d'Arnau Jover, un farraginar al costat de l'honor de Pere Bacó, unes cases, davant el forn del Castell i unes altres al costat de Pere Bergueta.

El 23 de gener de 1380, Marió Rocamora, presentada únicament com a filla de Ramon, afirmà haver rebut del seu sogre Guillem Clarà les 30 ll. de lliure disposició del dot de 50 ll. (escreix), com constava al doc. 20, amb 5 ll. de més.

El 20 de gener de 1381, Ramon de Rocamora i Maria Jover donaren a llur filla Maria o Marió, llavors de més de 17 anys, per al seu nou enllaç amb Pere Cabeça, també menor (passats els 18 anys), fill de Pere i Elisenda, de les Cabeces (Vilabella), a més de la vinya ja concedida quan es casà amb Guillem Clarà, un cup i una bota de quatre botes mareses de capacitat, la vinya anomenada lo Mallol, només del marge amunt, atès que se'n retenien la resta, un tros d'horts de Tamarit, un llit parat i un parell de portadores. Actuaren de testimonis Guillem Bergueta i Arnau Rocamora, de Torredembarra, que coincidiren a la donació següent.

Per la seva part, els nous consogres aportaren al fill 75 ll., amb 25 ll. de lliure disposició. El jove Cabeça acceptà la donació anterior, destinant 10 ll. a la seva muller i la meitat de totes les compres, guanys i millores durant el matrimoni. Després d'haver satisfet 25 ll., els pares Cabeça signaren un debitori a favor de Ramon Rocamora, per les 50 ll. restants, a pagar per Carnestoltes de 10 en 10 i llur fill els va absoldre per la donació entre vius (doc. 18-21, 43 i 63-67).

Matrimoni de Jaume Pellicer i de Guillemona Morató

Tot seguit, ens trobem amb els enllaços matrimonials de membres de la família **Pellicer**. El 22 de maig de 1379, Arnau Pellicer, vidu, va donar entre vius tots els seus béns al fill Jaume (amb cartes partides per ABC), pel seu matrimoni amb Guillemona, filla de Berenguer Morató i d'Arnalda, del Catllar. Se'n reservava l'usdefruit i, en cas de discòrdia, demanava tres quarteres de blat i altres tres d'ordi, al temps de les messes i per sant Pere i sant Feliu, així com dues somades i mitja de most, una bota de mena per al vi, quatre quartans d'oli, 1 ll. anual per al vestit, 5 s. anuals per a cansalada, una casa que triés, un llit parat, una figuera, una caixa, 5 ll. per testar i 20 ll. per a l'altre fill, Guillem, quan, al seu torn, es casés —5 ll. en temps de noces i la resta de 5 en 5 ll., o només 10 ll. en cas de no voler estar amb ell. Si Jaume morís sense descendència, podria disposar lliurement de 15 ll. Els consogres van concedir a Guillemona 40 ll. de dot, amb 10 ll. disponibles per testar.

Jaume Pellicer assignà un escreix de 20 ll. per la seva virginitat (*"ratione virginitatis vestre, facio vobis augmentum et donacionem propter nuptias"*), 10 ll. de les quals de

lliure disposició, juntament amb la meitat de les compres i millores durant la vida en comú.

Els pares de Guillemona confessaren deure a llur gendre (esmentat erròniament com a fill de Berenguer?) 25 ll., del dot de 40 ll. Prometeren pagar 5 ll. anuals per Pentecosta fins a la seva liquidació, tot presentant com a fiançadors Guillem Martí, de la Nou de Gaià, i Antoni Mata, del Catllar.

El 9 de gener de 1380, Jaume Pellicer confessà el cobrament de 20 ll. del dot de part del seu sogre.

Matrimoni de Ramon Guialtrú i de Guillemona Pellicer

L'11 de març de 1381, Ramon Guialtrú (Geltrú), de Tamarit⁶⁵, signà una àpoca final de dot a favor del seu sogre, l'esmentat Arnau Pellicer, per les 40 ll. promeses per al seu matrimoni amb Guillemona, germana de Jaume i Guillem (doc. doc. 32, 49-52 i 71).

Matrimoni de Berenguer Segarra i de Gueraula Garbí

Durant l'any 1379, localitzem els matrimonis de dues germanes **Garbí**. El 21 de gener, Berenguer Segarra, de la Pobra de Montornès, rebé vi avaluat en 10 ll. pel dot de Gueraula, del seu sogre Pere Garbí (espòs d'Arsenda, ja vídua el 18 d'octubre següent), el qual testà el mateix dia. Coneixem els noms dels germans de Gueraula: Elisenda, muller de Joan Gili, de la Secuita, i Antoni —el 30 de gener de 1380, Guillem Bergueta li designà com a tutora la seva mare. El matrimoni Segarra-Garbí tingué els fills Guillem i Guillemona.

Matrimoni de Joan Gili i d'Elisenda Garbí

El 18 d'octubre de 1379, Arsenda, vídua de Pere Garbí, feu donació de 40 ll. a l'altra filla, Elisenda, pel seu matrimoni amb Joan Gili, de la Secuita, amb 10 ll. de lliure disposició, si premorís al seu marit. La mateixa va reconèixer a Joan Gili que, després de pagar 20 ll. del dot, satisfaria la resta en pagaments de 5 ll. per Nadal, tot presentant com a fiançador Guillem Segarra, de la Pobra de Montornès. El 6 de novembre següent, Joan Gili signà l'àpoca pel cobrament de les 20 ll. pendants. Al seu torn, Elisenda Garbí va absoldre la seva mare de tots els béns procedents del seu pare, per dot rebut.

D'altra banda, el 23 d'abril de 1380, Joan Gili designà procuradora Arsenda, per rebre les 10 ll. que el difunt Berenguer Perelló, de Falset, havia llegat a la seva muller Elisenda (doc. 7, 35, 37, 45, 53-56 i 77).

⁶⁵ AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 182.

Matrimoni de Pere Foix i d'Antònia Puig

El 21 d'abril de 1381, Pere Foix, de Bràfim, prometé aportar 35 ll., en diners o béns, a l'alberg de la seva futura muller, Antònia Puig, llavors òrfena, filla de Pere i Saurina, d'Altafulla. El mateix dia, Antònia afirmà que, amb l'ajut d'alguns amics, havia estimat el seu alberg i altres béns en 40 ll. A continuació, Pere Foix afegí un escreix de 20 ll., que sumaven amb el dot 60 ll., 5 ll. de les quals serien per a ella quan testés, a més de la meitat de totes les compres, lucre i millores. Finalment, els cònjuges, establerts a Altafulla, van prometre a Elisenda Puig, germana d'Antònia, 30 ll. dels béns parentals quan es casés —10 ll. en el moment de prendre marit i la resta a raó de 5 ll. anuals, per Nadal. En cas de discòrdia, Elisenda hauria de retornar 10 ll. en dos pagaments i les 20 ll. restants li serien assignades a la taula per a la seva sustentació (doc. 73-76).

Matrimoni de Berenguer Valentí i de Mansília Mateu

El 29 de juliol de 1380, Berenguer Valentí, marit de Mansília, filla del difunt Guillem Mateu, del mas homònim (de la Secuita?), confessà haver cobrat de Francesc Mateu, de la Secuita, les 15 ll. pendents del dot (doc. 59).

Matrimonis de Cília i Pere Pasqual i, en segones núpcies, d'Arnau Clarà

El 3 de març de 1381, Arnau Clarà, de la Pobla de Montornès, espòs de Cília, muller en primeres núpcies de Pere Pasqual, de la Nou de Gaià, assegurà que, a la mort de qualsevol dels dos, ella o els seus podrien recuperar, a més del dot, 1 ll., 15 s. procedents dels béns del primer marit (doc. 69).

b) Els testaments i el compliment de disposicions testamentàries

Dels testaments emanaven de forma lògica altres diversos documents, d'acord amb el redactat de les clàusules, que al·ludien als deutes, els serveis i els llegats, personals i espirituals, i, àdhuc la redacció de l'inventari dels béns, que podia anar seguit de la venda a l'encant. Posteriorment era força habitual esmerçar els diners sobrants en la venda de censals.

Compliment de les darreres voluntats d'Elisenda Pasquala

Tot i no disposar del testament ni conèixer més detalls de la identitat d'Elisenda Pasquala, de Tamarit?⁶⁶, una sèrie de documents datats del 1378 fins a l'inici del 1380,

⁶⁶ Potser es tracti d'Elisenda Pasqual, germana de Guillem Pasqual, d'Altafulla (fills de Guillem i Elisenda, de Tamarit?), que li atorgà un dot de 25 ll. quan es casà amb Berenguer Marc, de Tamarit, segons reflecteix l'època de 1346 (AHAT, *Llibres de nòtules* de Tamarit de 1332-1343, f. 12r i de 1345-1347, f. 22r).

ens remetent a les clàusules d'aquell document, en el qual havia nomenat marmessors Guillem Bergueta i Berenguer Jover.

El 10 d'agost de 1378, Bartomeu Valentí va reconèixer que li havien pagat en metàl·lic un deute de 9 ll., com atestava un debitori. El 29 d'aquell mes, Guillem Terrés, del Catllar, va rebre 30 sous per a les seves filles, nebodes de la testadora? El 3 de setembre, els cònjuges Pere Borràs i Guillemona, de la Riera de Gaià, obtingueren una deixa de 20 s., a l'igual d'Elisenda, filla del difunt Bonanat Folc, de Tamarit, i d'Elisenda?⁶⁷, acompanyada per l'esmentat Pere Borràs, administrador dels seus béns. El 16 d'octubre, 40 s. en metàl·lic foren lliurats a dos servents, Simó Anguera i Maria Rocamora, per llur servei durant la malaltia d'Elisenda Pasquala fins a la seva mort "*ratione servitii per nos sibi facti in sua infirmitate, de qua obiit*".

El 14 de febrer de 1379, Arnau Pellicer confessà haver rebut un llegat de 10 s. i, el 25 de gener de 1380, el draper tarragoní Pere Bonell encara cobraria 13 s. pels draps de llana que la difunta li havia comprat (doc. 2-6, 8 i 12).

Compliment de les darreres voluntats de Nicolau Folc

El 10 d'agost de 1378, Vidal Compte, jueu de Vallmoll, cedí a Bonet Isac (Içach), fill d'Isac Bonet, de Tarragona, els seus drets sobre els béns del difunt Nicolau Folc, de Tamarit, espòs de Benvinguda, per cobrar un deute de 12 ll. i 4 s., consignat en un debitori datat a Tamarit el 4 d'abril del mateix any⁶⁸ (doc. 14).

Compliment de les darreres voluntats de Bonanat i de Berenguer Bergueta

El 2 de setembre de 1378, Bartomeu Estalella, de Tamarit⁶⁹, rebé de Mateu Segarra 1 ll. i 2 s. en metàl·lic del seu salari o soldada, corresponents al treball durant un temps a casa del difunt Bonanat Bergueta "*ratione solidate pro aliquo tempore per quod secum permansi*".

El 30 de gener de 1380, Arnau Jover, marmessor de Berenguer Bergueta, cobrà 1 ll. de Guillem Macià, de l'alberg que poc abans havia comprat al segon. L'1 de maig de 1381, el vicari Guillem Mestre rebé de l'esmentat marmessor un compte i distribuï, d'acord amb les indicacions del testador, els 57 s. (2 ll., 17 s.) i 3 malles obtinguts per la venda a l'encant de robes del difunt, que serien esmerçats en misses, causes pies i llegats (doc. 23, 34 i 79).

⁶⁷ L'any 1368, apareix citada Elisenda, vídua de Bonanat Folc, de Tamarit (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 154).

⁶⁸ La documentació ens parla de Nicolau Folc els anys 1332 i 1373, en què és jurat de Tamarit. El 1381 es fa referència a la seva vídua, Benvenguda o Venguda, neta d'Alamanda i mare d'Ermessenda (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 154 i 155). Segons se'ns precisa, el 4 d'abril de 1378, Nicolau Folc encara era viu.

⁶⁹ Documentat els anys 1368 (escrit Estadella), 1373, en què donava nom al seu carrer, i 1381 (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 142).

Testament de Pere Garbí

El 21 de gener de 1379, Pere Garbí, malalt, feu testament, en el qual designà marmessors Guillem Rocamora, el seu gendre Berenguer Segarra, de la Pobla de Montornès, marit de Gueraula, i la seva muller Arsenda. En primer lloc, demanà la liquidació dels deutes. Destinà 5 ll. per a la seva ànima, la sepultura i alguns llegats. Deixà diners a l'obra de Sant Martí i Santa Maria (2 s.), als seus bacins (6 d. a cada un), a Montserrat (6 d.), a Torredembarra (1 s.), 5 s. a cada un dels marmessors i la resta per a la sepultura i per a l'església (misses, almoines i altres causes pies). La seva filla Gueraula rebria 10 s. i 5 s. cada un dels fills d'aquesta, Guillem i Guillemona. La seva dona disposaria de tots els seus béns, mentre no es tornés a casar ni s'amistancés (*"dum tamen caste vixerit et sine viro ac amasio"*). Llegava a la seva altra filla Elisenda 25 ll. en el moment del matrimoni⁷⁰, amb 5 ll. de lliure disposició, i nomenava hereu universal el seu fill Antoni, amb vincle final a favor de Bertran Virgili i els seus fills —en aquest cas hauria de pagar 10 ll. per la seva ànima i la dels pares, així com de tots els fidels difunts. El 30 de gener de 1380, arran del seu traspàs, el batlle Guillem Bergueta nomenà Arsenda tutora i curadora dels béns de l'hereu, encara menor. El 24 d'abril de 1381, Guillem Comí va absoldre, a canvi de 20 s., la vídua, sobre la vinya comprada per Arsenda a Berenguer Comí, ja difunt, germà del primer, per la propietat de la qual havien litigat, atesa l'absència d'escriptura de venda (doc. 35, 37 i 77).

Testament de Guillem Rocamora

L'1 de febrer de 1379, Guillem Rocamora, de la Nou, havia absolt Saurina, vídua de Berenguer Rocamora, del pagament de tots els llegats del difunt i de tots els altres béns i drets a ell pertanyents (doc. 10).

El 2 d'abril següent, prostrat per la malaltia, el mateix Guillem Rocamora, espòs de Constança, signà el seu testament, amb els marmessors altafullencs Guillem Bergueta i Ramon Rocamora. Destinà 10 ll. per la seva ànima: obres (2 s. per a cada una) i bacins (6 d. per a cada un) de Sant Martí i de Santa Maria, Montserrat (2 s.), Framenors, Menorettes, Predicadors i bací de Sant Antoni o la Mercè dels Captius de Tarragona (2 s. per a cada un), obra de Sant Miquel de Vespella (2 s.) i 5 s. per al confessor, 10 s. per a la seva muller i 5 s. per a cada marmessor. Assignà 10 s. per a la seva filla Maria, muller de Pere Magrinyà, del Catllar, 45 ll. de dot per a l'altra filla Elisenda, quan es casés (*"tempore maritandi"*), i, respecte als fills, 15 ll. per a Arnau i el mateix per a Bartomeu, amb 10 ll. de lliure disposició. Constança seria senyora de tots els béns, mentre no prengués nou marit ni s'amistancés *"dum tamen vixerit*

⁷⁰ Es maridaria amb Joan Gili, de la Secuita (doc. 45).

casta et sine viro et amico". Si sorgís una discòrdia amb els fills, rebria d'ells anualment quatre quarteres de blat i dues d'ordi, una bota maresa de bon vi ("*boni vini musti* de vinyes"), dos quartans d'oli i 15 s. pel vestit. Haurien de cobrir una casa on pogués habitar, vers l'alberg de Romeu. L'hereu, Guillem, rebria un alberg de la Nou, entre Guillem Ballester i n'Agosta, amb totes les possessions, vinyes i terres, a més dels drets i botes ("*v[asis] vinariis*"), amb 10 ll. de lliure disposició, si morís sense descendència. Cedí a l'altre fill, Pere, l'alberg abans pertanyent a Bartomeu Rocamora, igualment amb les propietats. En cas de no deixar fills, seria substituït pel seu germà Arnau, llevat de 10 ll. per poder testar. Si Pere heretés abans l'alberg de Guillem, l'altre passaria al darrer fill, Bartomeu. Quant als béns restants, mobles i semovents o pecuaris, blats i altres coses i "*embraxiis sive vasis vinariis*" serien donats a parts iguals a ambdós fills, constituïts hereus universals (Guillem i Pere) (doc. 78).

Compliment de les darreres voluntats de Pere Rocamora, fill i de Gueraula Gras

El 16 d'octubre de 1379, Ramon Rocamora, marmessor de Pere Rocamora, espòs de Gueraula Gras i fill de l'homònim, va rebre de Pere Rocamora, pare, comarmessor i tutor dels seus nets, 10 ll. en metàl·lic, que el difunt havia destinat a la seva ànima en el testament. L'11 de febrer de 1380, Guillem Bergueta i Pere Jover, marmessors i executors del testament de la dita Gueraula, reberen de Pere Rocamora pare les 20 ll. que la testadora havia destinat per la seva ànima. El 29 de juliol següent, signaren àpoca els cònjuges Pere Jover i Elisenda i Elisenda [Pallarès?], muller de Pere Cerdà, a favor del marmessor Guillem Bergueta, pels 30 s. llegats per la testadora. A continuació, Pere Jover, en nom de la legatària, reconeixia també haver rebut els 12 s. destinats a Elisenda, filla de Berenguer Pallarès, de Tamarit⁷¹. El 6 d'agost immediat, Pere Gras, de Virgili, signà una altra àpoca, a favor dels marmessors de Gueraula, per un llegat de 10 s. i el seu fill Guillem Gras reconegué haver cobrat dels mateixos un darrer llegat, de 8 s. (doc. 25, 48, 57, 58 i 62).

Compliment de les darreres voluntats de Guillem Mestre, primer marit de Francesca, muller d'Andreu Saig

El 7 d'octubre de 1379, Guerau Blanc, de Montoliu, cedí els seus drets a Andreu Saig⁷², per un deute de 6 ll., 15 s. —amb obligació judicial inscrita al llibre de la cort d'Altafulla— del difunt Guillem Mestre i Francesca, llavors esposa del segon. Així

⁷¹ Esmentat com a jurat de Tamarit, el 1373 (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 267).

⁷² El 1360 i el 1363 trobem documentat Andreu Saig, germà de Bernat i espòs de Gueraula Codina, del Mas de Robials, a la Pobra de Montornès (AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1360-1364, f. 1r, 2v, 11r, 12v i 101r).

mateix, el 2 d'abril següent, Pere Rocamora va reconèixer a Andreu Saig haver cobrat 1 ll., pel vi pendent de pagament per part Guillem Mestre i Francesca (doc. 24 i 40).

Testament d'Elisenda, muller de Bernat Urgell

El 27 d'agost de 1380, trobant-se malalta, feu testament Elisenda, muller de Bernat Urgell, marmessor juntament amb Guillem Rocamora. Com era habitual, després de la liquidació dels deutes, destinà 6 ll. per la seva ànima i sepultura: obra de Sant Martí (12 d.), candela o ciri de santa Maria (12 d.) i bacins (6 d. per a cada un), obres de Torredembarra i de Vespella i Montserrat (12 d. per a cada una), cera de l'altar de Sant Antoni de Valls (12 d.) i deu misses a la Pobla de Montornès. Consignà deixes per a la germana Guillemona, muller de Joan Porta (10 s.), per als nebots Joan Porta (5 s.) i Elisenda, muller de Pere Borràs (5 s.). Cada un dels marmessors rebria 2 s. i altres 2 s., el vicari d'Altafulla. La resta correspondria a la sepultura, misses i altres causes pies. Instituí el seu espòs hereu universal (doc. 60).

Compliment de les darreres voluntats de Pere Pasqual, primer espòs de Cília, muller, en segones núpcies, d'Arnau Clarà

El 3 de març de 1381, Bartomeu Valentí, marmessor de Pere Pasqual, de la Nou, d'acord amb la seva vídua, Cília, llavors muller d'Arnau Clarà, de la Pobla, per tal d'obtenir diners destinats a la seva ànima, va lliurar a l'encant, al corredor públic Jaume Vinyes, una peça de terra —limitava amb el camí del Castell d'Altafulla, Guillem Rocamora, de la Nou, i el terme de la Pobla—, adquirida per 6 ll. —subjecta al terç de la venda, a la fadiga de 30 dies per al senyor i al lliurament de vuit punyerons d'ordi, quatre per al ferrer i els altres per al lloçol— per Berenguer Molner, de la Nou, de la qual li'n fou donada possessió (doc. 68).

c) La venda d'una esclava tàrtara

Hem de tractar a part una venda registrada el 30 de gener de 1379, atès que no ens remet a béns immobles, sinó a una dona vinculada amb la família Bergueta. Aquell dia, Guillem Bergueta va vendre, per 33 ll., 10 s., una esclava, serventa i captiva seva, d'origen tàrtar (eslava), batejada amb el nom de Caterina "*quamdam baptizatam sclavam, servam et captivam meam, vocatam Caterina, que fuit de genere Tartarorum*" a Alamanda, vídua de Pere Folc, de Tamarit⁷³. Per assegurar-ne la possessió, el venedor afegí que l'havia adquirit de la forma adequada —no havia estat raptada o robada ni gaudia de la protecció reial— i que es trobava en bon estat de salut —no era epilèpti-

⁷³ S'esmenta Pere Folc els anys 1368 i 1373 (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 154).

ca ni tenia cap malaltia oculta— “*non est ablata nec furto habita, nec est de pace vel treuga domini regis, nec habet in se morbum caducum, nec aliquam aliam occultam infirmitatem*”. La quantitat fixada fou percebuda al moment, amb la indicació d’expedir-ne l’apoca “*de recepto*”⁷⁴ (doc. 22).

Els llocs

Malgrat les limitacions imposades per la brevetat del text, reduït a l’essencial, el llibre, com ja havíem avançat, resulta d’un gran interès per la quantitat de cognoms i d’indrets citats.

Si els documents foren massivament generats a Altafulla (també escrit “*Altofolio*”, “*Altafolia*”, “*Altafolea*” o “*Altafuylla*”), i la Nou de Gaià, hi podem afegir al·lusions més o menys puntuals al Catllar (“*de Castlario*”, “*dez Castlar*” o “*del Castlar*”), el terme i la parròquia de Tamarit (Tamarit, Virgili, Montoliu i la Riera de Gaià, “*castri de Tamarito*”, “*termini castri de Monte Olivo, parrochie Tamariti*”, “*la Riaria*”, “*de Riaria Gayani*”, “*de la Riera de Gayano*” o “*mansorum Riariae de Gayano*”), la Pobla de Montornès, la Secuita (o la Cecuyta, “*castri de la Cecuyta, termini del Codony*”, “*parrochie ecclesie dez Codony*”), Vespella de Gaià, Vilabella (les Cabeces), el castell de Peralta (Renau), Bràfim (“*de loco de Abràfim*”), Falset, Tarragona, Torredembarra, Valls, Vallmoll, Vallfogona de Riucorb, així com a la cort del veguer de Vilafranca del Penedès i a Cardona.

Les vendes i les possessions de béns immobles

El 9 de juny de 1379, arran del traspàs de Berenguer Clarà, de la Nou, segurament mort intestat i amb deutes, Guillem Clarà, escollit curador dels seus béns per la cort del batlle del lloc, reconegué que Berenguer Molner i Maria hi havien dipositat 26 ll. —quantitat repartida entre els creditors—, per la compra d’un alberg, amb terres, honors i possessions (doc. 15).

⁷⁴ El 1368, Ramon de Picas (Picaribus), d’Olesa de Montserrat, va vendre a Bonanat Rabassa, de la Selva del Camp, una esclava anomenada Margarida “*de genere de Turchs*” per 28 ll.; Pere Bonell, draper de Tarragona, i Blanca bescanviaren amb el tortosí Domènec Oliver l’esclava Francesca “*de genere Gregorum*” per un mul de pèl negre i 6 florins d’or d’Aragó; el 6 de maig del mateix any, Arnau Gispert de Barcelona en vengué una altra a Pere Pelegrí i Raimundeta, de Tarragona, també batejada amb el nom de Margarida, “*de genere Tartorum*” per 22 ll.; Antoni Sestorres, de Barcelona, designà procurador seu Pere Cerdà, per vendre l’esclava Joana “*que fuit de genere Sarracenorum*”, sense fixar-ne el preu; el 19 de juny es registrà una venda frustrada d’un esclau batejat Joan, “*de genere de moros*”, que projectava Antoni Torres, mercader de Barcelona a favor de Guillem Benestull, draper tarragoní, per 30 ll.; el 3 de gener de 1375, Francesc Sespujades, donzell, de la domus d’Es Trader, de Cubelles, va vendre a Andreu Alargues, alúder de Perpinyà, per mitjà del corredor d’orella de Tarragona, Içac Samaia, jueu, per 50 florins (27 ll. i 10 s.) una esclava batejada Agnès, “*de genere Tartarorum*” (AHAT, *Manuels* de la Cúria de 1366-1368, f. 52r, 53r, 65r i 68r i 1375, f. 3r).

El 30 següent, Arnau Jover, marmessor de Berenguer Bergueta, cobrà 1 ll. de Guillem Macià, corresponent al preu d'un alberg venut pel difunt. El 2 d'abril de 1380, Guillem Macià també adquirí de Pere Aranyó i Francesca, per 4 florins d'or d'Aragó (2 ll., 4 s.), el tros de terra anomenat "lo Prat" (amb delme al senyor i primícia a Martí, de Tamarit?), entre l'hort del senyor, les honors d'Arnau Pellicer i Pere Bergueta i el Prat, i un hort contigu (amb delme i primícia al rector i dos capons de cens al senyor, per Nadal), entre Jaume Pol, el tros esmentat, el Prat i l'Hort del senyor, amb l'època corresponent (doc. 34, 38 i 39).

El 25 de gener de 1380, Pere Farner i Mariona adquiriren per 50 ll. una casa d'Elisenda, vídua de Ramon Sabadell⁷⁵, situada entre na Segarra, vídua de Guillem Segarra, Pere Bacó i el carrer. La vídua Sabadell, el 7 de setembre, va vendre igualment a Berenguer Sanxo, per 70 s., una vinya —subjecta a un censal de 5 s. a la vídua de Pere Güell, Guillemona, de Tarragona—, entre les honors de Bertran Virgili, Pere Jover, de Ses Roques, d'en Ferran, de la Paredada i de dona Devina (doc. 9 i 61).

El 9 de gener de 1380, Guillemona, vídua de Bernat Ferran i el seu procurador Arnau Pellicer van vendre a Bartomeu Puig per 65 s., amb una gallina de cens per Nadal, unes cases —entre Bernat Pellicer, Bernat Urgell i el carrer— tingudes en penyora d'Elisenda, muller de Guillem Baser (Becer?), de Tamarit, per una quantitat mínimament retornada i, per 60 s., una altra casa amb un porxo descobert, que limitava amb les anteriors, la venedora i el carrer. Seguidament se n'encarregà l'època (doc. 31).

Resulta especialment interessant la venda del forn de pa, el 12 d'abril de 1379, per 50 sous, amb un cens d'una quartera de blat, per Sant Pere i Sant Feliu, pels cònjuges Pere Aranyó i Francesca, a favor de Pere Alilla, de la Secuita, amb el compromís de coure el pa, sense puja, per al senyor, perpètuament i per als venedors, durant un termini de quatre anys "*Vós, vero, teneamini coure tot panem dicto domino et familie sue perpetuo*, sens tota puya". El forn limitava amb Guillem Macià, Pere Rocamora i el carrer. El 2 de desembre següent, Mateu Segarra i Guillemona van vendre per 7 s. a l'esmentat Pere Alilla mig quartó de llur hort, a l'Horta del Castell, tingut pel rector. La finca limitava amb les terres de Ramon Rocamora i de Bartomeu Virgili, amb un quartà de blat de cens i fadiga (o dret de tempteig) de 30 dies (doc. 29 i 36)

El 12 de gener de 1380, Bernat Soler va comprar als cònjuges Jaume Vinyes i Maria un tros de terra, entre Bernat Grassa⁷⁶, de dos costats, Pere Bergueta i Pere Garbí, per 18 s. (doc. 33).

⁷⁵ El 25 d'agost de 1345, Ramon Sabadell i Elisenda, a causa dels deutes, havien venut per 100 s. un violari de 16 s. i 8 d. pagador per la Nativitat de la Verge (8 de setembre) a Guillem Jover, de Roda (AHAT, *Llibre de nòtules* de Tamarit de 1345-1347, f. 6v).

⁷⁶ Documentat el 3 de gener de 1375 (AHAT, *Manual* de Tarragona de 1375, f. 3v).

Pere Aranyó i Francesca, llavors habitants de Tamarit, el 3 de març de 1381, efectuaren la venda a Joan Porta d'unes cases d'Altafulla, entre na Segarra, les cases del ferrer (ferreria, "*cum domibus* del ferrer") i el carrer, per 4 ll. (doc. 70).

El 3 de març de 1381, Bartomeu Valentí, marmessor de Pere Pasqual, de la Nou, d'acord amb la seva vídua, Cília, en aquell moment muller d'Arnau Clarà, de la Pobla, va lliurar a l'encant públic una peça de terra tocant al camí del Castell d'Altafulla, Guillem Rocamora, de la Nou i el terme de la Pobla, adquirida per 6 ll. per Berenguer Molner, de la Nou, al qual en donà possessió (doc. 68).

L'arrendament de la domus de Setma

El 13 de setembre de 1379, el donzell Bertran de Montoliu, senyor del castell de Peralta i de la "*domus* de Setma", llogà o arrendà ("*loco et conduco*") per un termini de sis anys, a partir del dia següent, festa de la Santa Creu, a Bonanat Blanc, de Tamarit⁷⁷, la "*domus*" (gran casa fortificada) de Setma esmentada, amb totes les terres i possessions "*ad consuetudinem boni agricultoris*", a canvi de la quarta part de les collites de cereals de la Parellada, l'hort, el Camp de la mar i les terres Davall l'Era "en la Parellada e en l'Ort e en lo Camp de la mar e en les terres davayl la era" i la cinquena o quint de les terres del Puig de les Esmayes "*in terris* del Puyg de les Esmayes". Aquesta darrera designació, que sembla significar de les Imatges, potser per alguna casual troballa d'escultures d'època romana de marbre, que tal vegada foren calcinades, per a l'obtenció de calç. Això explicaria que el topònim no es conservés⁷⁸.

Bonanat Blanc hauria de viure durant aquest temps a la casa "*habeatis facere stada in dicta domo* de Setma", condició acceptada de la manera següent: "*prometo vobis... facere haberi rationem meam... in dicta domo* de Setma". Actuaren com a testimonis Berenguer Valentí⁷⁹ i Arnau Urgell (doc. 17).

L'esment més reculat de Setma apareix, el 19 de març de 1057, a la donació de Ramon Berenguer I de la quadra de Clarà, "la Palomera de Setma", com a límit de ponent. El 21 de setembre de 1333, ja localitzàvem una procura general de Guillem Esplugues, de Torredembarra, a favor de Berenguer Esplugues, "*de mansso de Setma, castri de Tamarito*"⁸⁰. El 20 d'abril de 1360, Bertran de Montoliu, senyor de Peralta, vengué per sis anys a Bernat Aguiló, de Bràfim, les collites de tots els fruits

⁷⁷ El 1385 tenim constància de la seva vídua, Guillemona (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 71).

⁷⁸ Sobre l'etimologia del topònim Semna, el fortí i la troballa d'un forn de calç a la vil·la romana dels Munts, vegeu VVAA 2022, 19, 20, 23, 26-32 i 60).

⁷⁹ Espòs de Mansília Mateu, filla del difunt Guillem Mateu, de la Secuita? (doc. 59). El 1381 s'esmenta també un Berenguer Valentí a Tamarit (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 370).

⁸⁰ AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1333 i 1334, f. 2r i 3r.

de la *domus* de Setma, amb les seves possessions, ermes i conreades (amb oliveres, un hort clos i blat), per 16 ll. i 10 s. Mencionat Bertran de Montoliu com a senyor de la *domus* de Setma (“*dominus domus de Setme*”), el 6 de novembre de 1362, el seu administrador, Guillem Esplugues —ja vivia a Setma el 23 de febrer de 1360 “*habitor loco vocato Setme, termini castri de Tamariti*”— li’n presentà els comptes. El 14 d’abril de 1363, identificat novament com a senyor de Peralta, establí a Berenguer Serra i a Arnau de Rocamora, de Torredembarra (espòs d’Elisenda Serra i gendre de l’anterior), les dues collites, des de l’1 d’agost, de totes les honors i possessions de Setma, a excepció de l’hort i de les olives. El 1375, Guillem Esplugues i Arsenda van vendre per 1 ll., 10 s. un hort de Setma, que limitava amb el Prat d’Altafulla i amb Guillem Esplugues, un tros de terra de la Pedrera, tocant amb l’honor de Bertran de Montoliu i el comprador, un farraginar a l’Abellar, entre els mateixos, una era i un pati de corral a Bartomeu Puig i a la seva mare Saurina (vídua? de Pere), ambdós citats novament el 1376. El 4 de gener de 1386 els cònjuges Esplugues van donar a llur fill Berenguer un alberg i terres de la quadra de Setma, a més d’una vinya i terra campa, pel seu casament amb Gueraula, filla d’Antoni Gras. El 4 de setembre de 1392, el donzell Bertran de Montoliu, senyor del castell de Peralta, fill de Bertran i Joana i espòs d’Agnès, faria donació de la quadra de Setma⁸¹ al seu germà Galceran⁸².

Lluís Pons d’Icart ens en deixà el comentari següent. “Cemna. Delante el lugar de Alta Fulla el qual es de don Pedro de Castellet procurador real de la ciudad y Campo de Tarragona sobrino mio cerca de la marina se muestra un castillo derribado, que se dize Cemna, y al rededor de aquel vestigio de muchas antiguallas y de otros edificios derribados y pedaços de columnas y de piedras de marmol alabastrino, y de otras colores, e algunas Cormolas [corniolas] y otras piedras gravadas, y segun aquel cavallero canonigo y varon bien leydo [el canonge misser Joan Cesse] se dezia Cenna

⁸¹ A la fitació o amollonament dels termes de Torredembarra i Altafulla de 1782 —iniciada al nord, tocant al terme de la Pobla de Montornès, a la partida del Cap o Coll de Creus (l’11 i el 13 de febrer de 1363 localitzem “lo Col de Muntornès” i “lo Coyll de Montornès”), amb el suport visual i de sengles capbreus- se’ns explica que, en un punt del recorregut, els tres pagesos escollits com a experts abandonaren el Camí Vell, per pujar cap a la muntanya dels Munts, resseguint el marge alt del ferrer torrenc Josep Montserrat fins al tretzè molló (d’un total de disset). Torçant al sud-est, per darrere una paret del negociant torrenc Joan Gatell i Porta, conflüïren al Camí de Semna (Semne), on fixaren el catorzè molló Ascendint als Munts, mirant a migdia, plantaren el quinzè. Prosseguint fins al cap de la muntanya o rocam dels Munts (vers el Cap Gros), en direcció sud-oest, clavaren el setzè, i una de les fites entre els dos darrers mollons consistí en una creu gravada sobre una roca. Finalment, tirant cap al mar, on s’acaben ambdós termes, col·locaren l’últim molló, amb les armes dels senyors (la marquesa de Tamarit i el comte de Santa Coloma) rellevades i amb altres dues fites al peu (COMPANYS 1998, 50-52, 54, 56 i 59 AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1360-1364, f. 100v).

⁸² COMPANYYS 1999, 63-65, 243 i 254-259 i AHAT, *Manuals* de Torredembarra de 1333 i 1334, f. 3r i 1360-1364, f. 3v, 10r, 10v, 90r i 104v.

a Cornelio Cenna capitán muy valeroso de quien escribe Livio en el libro setenta y nueve...”⁸³.

L'establiment d'un tros de terra vers la Nou de Gaia

El 14 de setembre de 1379, els cònjuges Pere Bergueta i Elisenda van establir perpètuament a Mateu Segarra un tros de terra vers la Nou, entre Pere Jover, Arnau Pellicer, na Berenguereta Rocamora i els establiment, amb un cens de 8 s. per Sant Miquel i la fadiga (doc. 30).

Els albergs i les cases

Dins l'àmbit urbà s'assenyalen només alguns albergs i cases, sense gaire precisions per poder-los situar amb exactitud.

El 10 de gener de 1379, Maria Jover, muller de Ramon Rocamora, donà a la seva filla Maria o Marió, abans del seu primer casament, entre altres béns, un alberg abans pertanyent al seu pare Jaume Jover “*quoddam hospitium meum quod fuit Iacobi Jover, patris mei*” i es reservà dues cases de la Vila Closa, anomenades Soler i Casa jussana “*duas domos vocatas Soler et Casa jussana, sitas intus Villa Clausa*”⁸⁴. D'altra banda, Ramon Rocamora es referia presumiblement al mateix alberg, on vivia amb Maria Jover i que haurien de compartir amb el jove matrimoni format per Marió i Guillem Clarà (doc. 18 i 19).

El 21 de gener següent, se cita l'alberg de Pere Garbí en el seu testament, en què nomenà hereu universal el fill Antoni. El 12 d'abril, s'indicà que el forn afrontava amb Guillem Macià i Pere Rocamora. El 23 de desembre, a l'inventari post mortem de Guillem Clarà, espòs de la futura muller de Pere Cabeça, s'hi anotaren unes cases davant el forn “*ante furnum dicti castri*”, a més d'unes altres al costat de Pere Bergueta⁸⁵. Sabem igualment que, el 22 de maig, en la donació de tots els seus béns a favor

⁸³ PONS D'ICART 1572, 318v-319r.

⁸⁴ Trobarem posteriorment altres esments de cases de la Vila Closa: el 1619, la casa del fuster torrenc Joan Osset, de davant l'església, el 1692, la de Miquel Mallafre, que passaria a la pubilla Paula, de casada Gatell, el 1733, l'anomenada Caseta o “*domuncullam*” de Miquel Gatell, pagès, contigua a la seva, amb porta a la plaça de la Vila Closa “*patio de la Vila Closa*” i que limitava al nord amb la “*domunculla*” del senyor de la vila, i, el 1734, el pati “*intus Villam Clausam, vulgo dictam la Vila Closa*” i la casa del pescador Jaume Miró i Maria Sans, amb al·lusions al “*vall del castell*” i a una “*casa sobre lo Portal de la Vila Closa*”, del soldat granader Tomás Domingues (AHAT, *Manuales* d'Altafulla de 1615-1619, f. 321v, 1671-1693, f. 473r i 1727-1754, f. 253v, 254r, 285r, 293v, 313r i 314v).

⁸⁵ El 19 de setembre de 1454, Antònia, muller de Guim Casanoves, de la Nou, reconegué al seu testament, deure 6 s. a Joan Bergueta, per les cases de la Plaça. L'1 de maig de 1455, Joan Bergueta va vendre a Andreu Segunyoles una botigueta, entre Antoni Segarra i el comprador. El 21 d'abril de 1456, Joan Bergueta bescanvià una casa situada entre Joan Perelló (O) i Bernat Rocamora (N) per una altra de l'esmentat Perelló que afrontava amb la casa de Sant Miquel, la d'en Segunyoles (E) i amb Papiol (O).

del fill Jaume, “*propter nuptias*”, Arnau Pellicer se’n reservà la casa. El 18 de setembre, Guillemona Bergueta esmentà el seu alberg, del dot a favor de Mateu Segarra. El 9 de gener de 1380, Bartomeu Puig comprà unes cases, abans de Guillem Baser, de Tamarit, afrontades a Bernat Pellicer i Bernat Urgell. Aquell mateix dia, Guillemona i Arnau Pellicer transferiren al dit comprador una altra casa, amb un porxo descobert, que limitava amb les cases acabades d’adquirir i la de Guillemona. El 25 de gener, Pere Farner i Mariona compraren la casa d’Elisenda, vídua de Ramon Sabadell, entre na Segarra i Pere Bacó. El 30 de gener, s’al·ludeix a la venda de l’alberg de Berenguer Bergueta a Guillem Macià, que, com hem vist, era contibua al forn. Finalment, el 3 de març de 1381, els suara esmentats Pere Aranyó i Francesca, vengueren a Joan Porta unes cases ubicades entre na Segarra i les cases del ferrer “*cum domibus del ferrer*” (doc. 37, 29, 41, 49, 26, 31, 9, 34, 80, 70 i 73-76).

Així s’arregleraven les cases següents: la de na Segarra, la de la vídua Sabadell, adquirida pels cònjuges Pere Farner i Mariona i la de Pere Bacó, i també la de na Segarra, la dels cònjuges Aranyó, que havia passat a ser propietat de Joan Porta i les del ferrer o farga⁸⁶.

El Puig de la Barraca

Trobem dues referències al Puig de la Barraca, “*quoddam trocium terre confrontatum cum Podio de la Barraca*” i “lo Camp de la Barraqua”. Es tractava d’un tros donat per Ramon Rocamora, espòs de Maria Jover, a llur filla Maria, com a part del dot pel casament amb Guillem Clarà, de la Pobla, el 10 gener de 1379, que torna a aparèixer a l’inventari post mortem de Guillem Clarà, el 23 de desembre següent (doc. 18 i 41).

A través d’una obligació judicial de Torredembarra, hem esbrinat que, el 27 de maig de 1430, Maria Álvares habitava a la barraca d’Altafulla “dona na Maria Álveres, que sta en la baracha d’Altafulla”, quan era batlle Antoni Farner, per la senyora Beatriu de Requesens⁸⁷.

L’11 de maig de 1449, tenim notícia de Jaume Roig, barraquer d’Altafulla, identificat, del 1451 al 1462, com “de la Barraca”, a manera de renom⁸⁸.

El 3 de juny de 1458, Assen, vídua de Bartomeu Rocamora, va vendre a Jordi Giraudia, mestre de cases de Corresa (Lleusí), espòs de Violant Borrut, de Tamarit, una casa que afrontava amb la Plaça comuna, amb Pere Pallarès i amb Joan Bergueta, junt amb una vinya, per 10 ll. —amb dues gallines per Nadal— (AHAT, *Manual d’Altafulla de 1451-1465*, f. 45r, 55v, 64r i 89r).

⁸⁶ El 17 de setembre de 1461, el senyor d’Altafulla, Bernat de Requesens, donà la casa de la fàbrica mentre visqués al ferrer Joan Estrada, d’Osca, quan aquest es casà amb Dominga, filla de Bernat Foix i Antònia, amb la intervenció del batlle Joan Bergueta (AHAT, *Manual d’Altafulla de 1451-1465*, f. 145r-146v).

⁸⁷ AHAT, *Llibre de la cort del batlle de Torredembarra de 1429-1432*, s. f.

⁸⁸ “Iacobo Roig, barraquerio de Atofolio (sic)” (AHAT, *Manual de Torredembarra de 1438-1441*, f. 6r i

El 15 de maig de 1452, Vicença, vídua de Ferrer Mata i curadora del seu fill Antoni, establí per set anys la barraca, amb la vinya i totes les terres, a Guerau Virgili, de Torredembarra, amb obligacions envers Galceran de Requesens, amb el cens pel pujol, i en Boada, de la Pobla, amb una quantitat per a la seva capella de la Pobla, a més del cens de la vinya als hereus de Nicolau Serdà. Respecte a la barraca, no sembla que fos de pedra seca (com les anomenades motes⁸⁹), sinó que correspondria més aviat a una cabana, atès que s'indica "que ha de tenir la dita barraca en condret de argile e canals, acceptat de bigues, tagells e parets, que y sia tinguda la dita Vicenta Mata". A continuació, se'n detalla el contingut "ha en la barraca moble un cup e una bota gran e dues taules e dos banchs de seura e IIII bancs de lit, bons. (...) III posts de lit, bones. (...) un artibanch vell. (...) una màrfega de lit, bona"⁹⁰.

El 18 de juliol de 1456, Joan Valentí donà al seu germà Pere "un tros de terra que afronta de tramuntana ab lo Pujoll de la Barraca e de sol axint ab en Joan Perelló e de mig jorn ab en Mata e ab lo camí qui va a mar, per la qual pagava delme i primícia". L'any següent, l'esmentat Joan Valentí reconeixia "dech al barraqué de la barraca IIII s., VI d."⁹¹

El 2 d'octubre de 1457, l'al·ludit Antoni Mata, de Tamarit, va vendre per 75 florins la seva barraca, amb totes les terres i possessions, entrades i sortides i amb la vinya al castellà Alfonso de León i a la seva muller Beatriu, habitants d'Altafulla. La venda esmentada fou refermada el 23 de desembre de 1459 pels seus hereus Francesc Folc i Sibília, de Tamarit. El 6 de maig de 1460, es fa referència a la vinya de la Barraca de Mata, amb la qual limitava a llevant el Vilar que establí per nou anys Pere Alegret a Antoni Pons. El 21 de setembre de 1462, el citat Francesc Folc, de Tamarit, va establir a Diago de Salines, també del Regne de Castella, la seva barraca, amb la vinya. L'establient deixaria a Diago dos llits, amb tres flassades i tres parells de llençols dins la barraca. El 28 d'abril de 1465, a través d'una crida a la plaça, a instància de Francí Montoliu, es prohibí el pas pel seu tros de terra "que no sia ninguna persona,

Manual d'Altafulla de 1451-1465, f. 3r, 26v, 27r, 35v, 38r (testament del 27 de gener de 1454), 41v, 46r, 59v, 79v, 89r, 95r i 170r). El trienni de 1446 era guarda i collidor de les generalitats a Torredembarra Bernat Roig i el 1464 ho era Pere Roig i hi trobem el rector Pere Roig, el 1454 (COMPANYS 2006, 293).

⁸⁹ A la venda de Torredembarra per la vídua de Guillem Berenguer d'Olzinelles i els seus tres fills a Pere Icard, s'hi llegeix "*cum iova*, batudes, podada *et* tragino in viginti duobus val viginti tribus hospitiiis vocatis motes" (COMPANYS 1999, 53, 54 I 247).

⁹⁰ A Torredembarra, trobem "un troç de terra, ab I alberch, el dit terme, lo qual és apelat la Barraqua d'en Martí o la Barraqua de na Quardoneta" o el Camp de la Barraca, "versus mare" i el "camí de la Baraqua" (COMPANYS 1999, 47, 48 i 143 i AHAT, *Manual* d'Altafulla de 1451-1465, f. 13v i 14r i *Libre de valies* de Torredembarra).

⁹¹ AHAT, *Manual* d'Altafulla de 1451-1465, f. 68r, 78r i 78v.

privada ni strengera qui gos passar ni fer camí per un tros de terra (...), lo quall tros és davall lo Pujoll de la barraca de Mata, qui va a mar”⁹².

Altres partides i trossos de terra d’Altafulla

Quatre documents vinculats ens informen sobre diverses propietats, provinents de les famílies Rocamora i Jover (probablement originària del Mas de la Molella, a la partida del Mèdol de Tamarit⁹³), a través del matrimoni constituït per Ramon Rocamora i Maria Jover. Es tracta de sengles donacions *propter nuptias* a favor de llur joveníssima filla Maria o Marió, que es maridà en dues ocasions molt pròximes (als 15 i 17 anys), de l’inventari dels béns del seu primer marit Guillem Clarà, de la Pobla, i del segon dot lliurat a Pere Cabeça, de les Cabeces (Vilabella).

El 10 de gener de 1379, el pare de la núvia aportà⁹⁴ una vinya que limitava amb el Gaià, potser a la partida del Vinyet; el tros de terra anomenat la Coma, al Mèdol (dins el terme de Tamarit⁹⁵), un altre tros de terra que afrontava amb el Puig de la Barraca, una peça de terra coneguda com la Coma de Bons Aguaites⁹⁶, amb un cens satisfet per

⁹² Per manament del noble Lluís de Castellet (AHAT, AHAT, *Manual* d’Altafulla de 1451-1465, f. 83r i 83v, 112r, 121v, 156v, 157r i 186r). El 2 d’octubre de 1604 Jaume Martí, pagès, va vendre a l’hostaler Jaume Bonanat un tros de terra, identificat a l’índex com la vinya “sota lo seu Puyol” (AHAT, *Manual* de 1603-1618, f. 156v i 157r). Una clàusula extreta d’un capbreu reproduceix, el 6 de febrer de 1608, la confessió de Joan Solsona, pagès, de “*quandam pesiam terre, cum eris, dictam* Barraca” que limitava al sud amb “lo Puyol de Jaume Blanch”, que posseïa com a marit d’Elisabet Gatella i que pertanyia a l’herència de Gabriel Valls. El 2 de novembre de 1615, trobem una vinya i una garriga contigua “*in parte dicta* devall lo Pujol d’en Bonanat” o “Pujol *dicte* Matheue Blanca [de l’Hostal, vídua de Jaume Blanc]”. Més endavant descobrim una peça de terra campa, amb oliveres, a la partida del Pujol, el 1652, una altra, també amb oliveres, “a la partida dit lo Puiol, ab sa hera”, el 1680, a l’inventari dels béns dels pubills Pinyol. Finalment aportem la referència de 1703 a una peça de terra erma, amb algunes oliveres “*in parte vulgo dicta* lo Pujol d’en Gras *olim et nunc* lo Comunidó”, que afrontava a ponent amb l’era, el paller i terra erma de Joan i Paula Gatell i Mallafrè i amb el Camí de la Nou. El 1786 encara es farà referència a la partida del Pujol. Evoquem igualment l’inici de l’ermita de Sant Antoni, el 1714 “en la montaña llamada antiguamente Putx d’en Jaques y entonces montaña del Calvario” (AHAT, *Manuals* d’Altafulla de 1615-1619, f. 36r i 36v i foli intercalat entre els f. 62 i 63, 1642-1654, f. 262v i 1671-1693, f. 211v i 1700-1710, f. 139v i *Libro de memorias de la parroquia...*, 57 i ROVIRA 1978, 39 i 1993, 132).

⁹³ AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 243 i COMPANYS 2009, 316, (AMT, perg. 626).

⁹⁴ Cal tenir en compte que el recompte de finques incloïa les provinents de la seva muller.

⁹⁵ AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 112, 113, 235 i 236).

⁹⁶ Les honors de Bons Aguaites, consten, junt amb el terme del Castell de Montoliu, la Parellada de terra, prop del Molí del Pas i l’alberg al Castell de Tamarit a la làpida sepulcral del castlà Arnau de Tamarit, dins la capella de sant Jaume que instituí a l’església de santa Maria de Tamarit (1282) (VVAA 1995, 216 i 217).

Bernat Batlle⁹⁷, dues quarterades de vinya de les Feixes, un trosset de terra anomenat Boïgó, un farraginar que limitava amb les possessions d'en Farner, i el Vilar del Castell.

Pel que fa a l'aportació de la mare, hi trobem una vinya que limitava amb la Vinya de l'Església i una altra que afrontava amb l'honor d'en Farner, un hort de l'Horta de Tamarit i l'Horta del Pou. Amb més, a l'inventari s'assenyalen: una Coma de Gaià, amb el seu tros de terra, que limitava amb l'honor de Pere Rocamora, una sort de terra que afrontava amb el riu Gaià, la meitat d'un hort de l'Horta de Tamarit, tocant al camí general, lo Camp de la Barraca, una peça de terra al Boïgó, al costat de l'Era d'en Farner, una altra peça de terra, que limitava amb na Segarra, un tros de terra que limitava amb la Parellada del senyor del castell, un trosset de terra que afrontava amb na Garbina, una altra Coma afrontada a l'honor de Pere Bergueta, un tros de terra als Bons Aguait, al costat de l'honor de Guillem Comí, un altre tros que limitava amb el camí de la Nou, una vinya tocant a l'honor de Bartomeu Puig, un tros de terra afrontat al Vilar de Pere Jover, un altre que limitava amb el Vilar Gros, un tros de terra afrontat a la vinya de Guillem Bergueta, un tros amb algunes oliveres, que limitava amb na Segarra, una sort de terra afrontada amb en Farner, la meitat d'una vinya, que limitava amb l'honor d'Arnau Jover, una sort de terra, que afrontava amb en Mestre i un farraginar al costat de l'honor de Pere Bacó.

L'Era d'en Farner, amb la qual afrontava la peça de terra del Boïgó, sembla no coincidir amb la de Setma. El 1451, es farà referència a l'Era de Joan Comí, com a límit d'un farraginar de Joan Bergueta, proper a la vila, juntament amb Guerau Solanes, el camí de Tarragona i Pere Callull, àlies lo Rei. El 1459 es parlarà d'un tros de terra amb una era dels cònjuges Joan Verdú i Sibília, alou de l'Església, i, el 1460, localitzem l'establiment per Pere Alegret del tros de l'Era a Jaume Pellicer, que limitava amb el Camí de Montornès, Antoni Segarra, na Comia i l'era de Pere Rabassó⁹⁸.

El 20 de gener de 1381, els pares de Maria Rocamora i Jover li atorgaren una altra vinya anomenada lo Mallol, del marge amunt (la feixa superior), amb la retenció de la resta, i un tros d'horts de Tamarit (doc. 18, 19, 41 i 63).

⁹⁷ El cognom ens porta directament a Tamarit, on el 1373 es documenta un Bernat Batlle, oncle de Ramon Batlle (AMIGÓ, MUNTANYA I SANMARTÍ 2017, 67).

⁹⁸ El 1643, el tros de terra de "las Tapareras, junt la muralla", tingut pel rector, que Francesc Guardiola va vendre a Joan Solsona afrontava a llevant amb l'era d'en Guardiola i dels altres costats amb el corral de Joan Solsona, el camí i cases d'en Guardiola i amb la casa de na Grassa. El 1672, descobrim que Joan Rius, dit lo Cotet, comprà a Joan Llorens, una era que confrontava amb Pere Gatell, Jaume Pijoan, del Portal d'en Jova, el camí "*per quem fit processio sancti Sabestiani*" i Jaume Llobera, mitjançant el camí de Ferran, tinguda pel senyor Josep Sant Climent i Corbera. Finalment, el 1693, una peça de terra d'Andreu Oliver, venuda a l'encant a favor de Josep Dalmau, amb algunes oliveres, a la partida de "l'Era del senyor, qui va a la Padraera", tenia com a límits l'Era del senyor, terres de la vila, Joan Llobera, Francesc Rius, Joan Ivern de Torredembarra, i, al nord, l'Era de Francesc Pijoan (AHAT, *Manuals* d'Altafulla de 1451-1465, f. 6v, 104v i 119r, 1642-1654, f. 13r i 1671-1693, f. 9v i 507v).

Recordem, en darrer terme, els camins: el Camí general, amb què limitava l'Horta de Tamarit "*cum camino generali*"⁹⁹ i el Camí de la Nou "*cum camino de la Nou*" o "*itinere publico quo itur ad castrum de Altafuylla*", venint des de la Nou i els carrers, al·ludits sense cap precisió "*cum via publica*" i la Vila Closa "*intus Villa Clausa*" i el riu Gaià "*cum flumine Gayani*" (doc. 9, 18, 19, 29, 31, 41, 68 i 70).

La Nou de Gaià

Atès que el senyor d'Altafulla ho era alhora de la Nou de Gaià, localitzem habitants de la Nou (o "Ça Nou" o "*de Nuce*", en llatí), actuant com a testimonis i intervenint en documents referents al lloc: Guillem Clarà, Berenguer Clarà, Bartomeu i Guillem Rocamora, Bartomeu de Riudagost, Arnau i Guillem Ballester, Pere Miquel, Berenguer Molner, Guillem Martí, Pere Pasqual, n'Agosta, Guillem Andreu i Antoni Mateu¹⁰⁰.

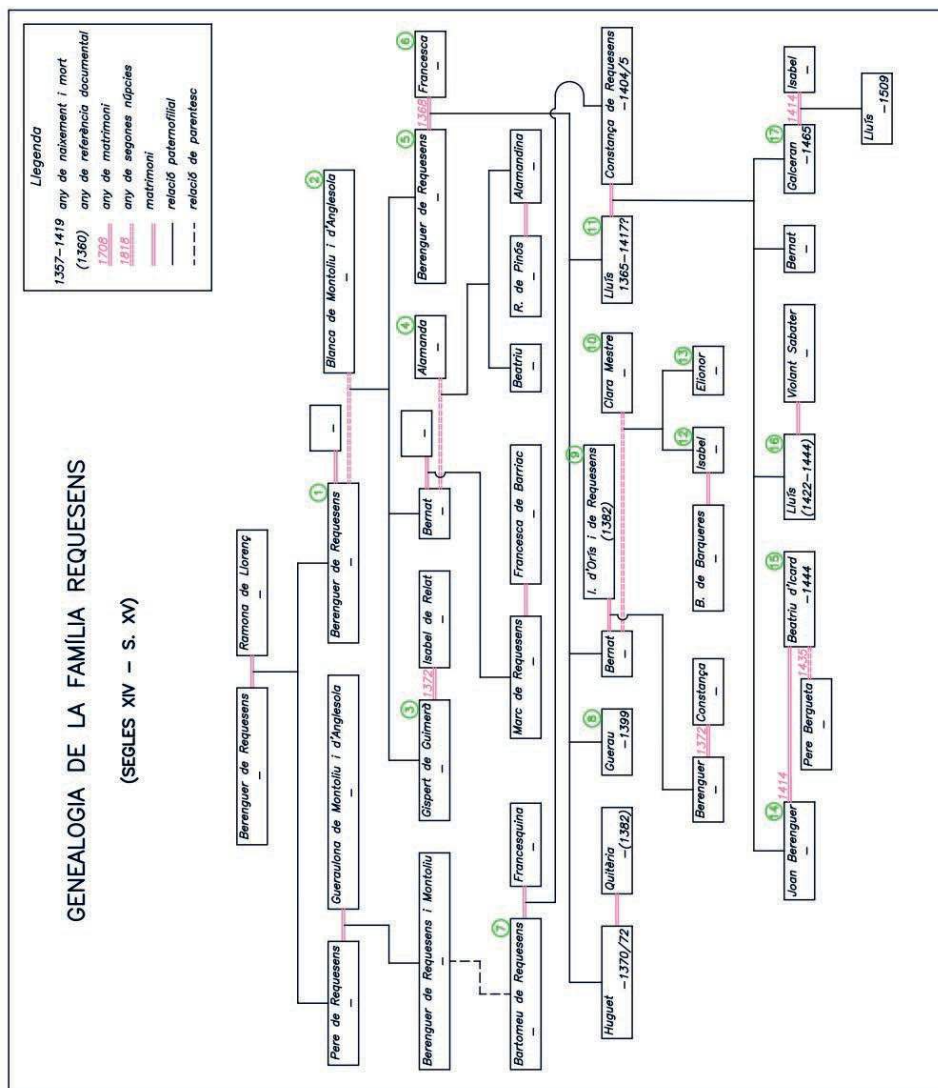
El 2 d'abril de 1379, en el seu testament, Guillem Rocamora, de la Nou de Gaià, espòs de Constança, deixà al seu fill Guillem un alberg, que limitava amb Guillem Ballester¹⁰¹ i n'Agosta "*quoddam hospicium situm in dicto loco de Ça Nou, afrontatum intus castrum, afrontatum cum Guilelmo Balester et cum na Agosta*", amb totes les possessions, vinyes i terres, amb esment de les botes. Llegà a un altre fill, Pere, un alberg abans pertanyent a Bartomeu Rocamora, "*cum suis proprietatibus asuetis tenere tam cum terris, vineis, ortis, eremis et lauratis et vasiis vinaribus*". Així mateix precisava que, si els fills no s'entenguessin amb la mare, haurien de cobrir una casa vers l'alberg que li servís d'habitatge "*teneantur cohoperire unam domum, in qua habitacionem faciat versus hospicium*". El 9 de juny següent, tenim notícia de la venda, per 26 ll., de l'alberg del difunt Berenguer Clarà, amb totes les terres, honors i possessions, a favor de Berenguer Molner i Maria. El 17 de setembre de 1375, havia testat Arnau Clarà, —malalt, quan es trobava a la Pobla de Montornès—, espòs de Guillemona. Destinà el seu al-

⁹⁹ Es repeteix aquesta denominació dins l'àmbit torrenc, al s. XV (AHAT, *Llibre de valies* de Torredembarra).

¹⁰⁰ Trobem també de la Nou Jaume Julià, el 1333, Guillem Andreu i la seva muller Elisenda, el 1350 i Arnau Clarà —testà a Torredembarra—, espòs de Guillemona, i germà de Guillem i Berenguer, el 1375. El 7 d'abril de 1454, Pere Rocamora, de la Nou (citada des del 1451, pare de Bernat?), va vendre perpètuament a Miquel Rocamora (citada des del 1452) una casa que afrontava a llevant amb el comprador i amb Guim Ballester per quatre florins, amb una gallina i mig capó per Nadal al senyor, davant els testimonis Pere Ferner, d'Altafulla i l'esmentat Guim Ballester. El mateix dia, Guim Clarà signà àpoca final a Joan Reverter, ambdós de la Nou, per 100 s. de mota (o capital) que el venedor feia al dit Clarà per la seva casa, amb Guim Ballester i Antoni Casanoves, de la Nou, com a testimonis (AHAT, *Manuale* de Torredembarra de 1333 i 1334, f. 1r, 1349 i 1359, f. 20r i 1375-1378, f. 12v-13v i *Manual* d'Altafulla de 1451-1465, f. 38v i 39r).

¹⁰¹ El 5 de febrer de 1350, Maria, vídua de Guillem Ballester, cobrà de Guillem Martí, del mateix lloc, 10 ll. per la venda d'un alberg, abans pertanyent a Guillem Girbal. Foren testimonis Pere Ssegunyoles, Pere Conillera, Guillem Andreu (espòs d'Elisenda), Sen Pou Ferner i Antoni Bonany. A continuació reconegué haver cobrat prèviament 50 ll. s. en dos pagaments (AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1349 i 1350, f. 11r i 20r).

berg, abans de Gamondí (o Gamundí¹⁰²) i de Rajadell “*meo hospicio, quod quondam fuit d’en Guamodi et d’en Ragadel*”, al seu germà Berenguer i l'alberg patern o casa pairal i tots els seus béns a l'altre germà, Guillem, hereu universal. Es referí també a pagaments en espècie, en olives i espart¹⁰³ (doc. 1, 2, 10, 15, 21, 43, 46, 47, 49- 52, 68 i 78).

¹⁰² El 1333 apareix documentat Pere Gamundí i Guillem Gamundí, el 1369 (AHAT, *Llibres de nòtules* de Tamarit de 1332-1343, f. 11v, 14v, 16r, 16v i 20r i de 1369, f. 75r).

¹⁰³ Parent de Santeta, filla de Guillem Ballester, de Clarà, feu deixes a les obres de Sant Martí d'Altafulla, Santa Maria de Montornès, Sant Pere de Torredembarra, Sant Joan de Clarà, Sant Miquel de Vespella i Sant Jaume de Creixell i als convents de Tarragona (AHAT, *Manual* de Torredembarra de 1375-1378, f. 12v-13v).

BIBLIOGRAFIA

- AMIGÓ I ANGLÈS, RAMON; MUNTANYA I MARTÍ, MARIA TERESA; SANMARTÍ I ROSET, MONTSERRAT (2017). *Onomàstica del terme antic de Tamarit de Mar*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- COMPANYS FARRERONS, ISABEL; VIRGILI GASOL, MARIA JOANA (1993). "Noves dades sobre el Castell d'Altafulla i el llinatge dels Requesens, a través d'un inventari del 1506 i altres documents del notari tarragoní Joan Comes", *Estudis Altafullencs*, 17, p. 7-35.
- COMPANYS FARRERONS, ISABEL (1998). "La fitació entre els termes de Torredembarra i Altafulla de 1782", *Estudis Altafullencs*, 22, p. 49-59.
- COMPANYS FARRERONS, ISABEL (1999). *Torredembarra i Clarà medievals (segles XIII i XIV)*, Tarragona: Ajuntament de Torredembarra.
- COMPANYS FARRERONS, ISABEL, PIQUÉ PADRÓ, JORDI (1999). *Catàleg de les cartes reials i dels lloctinents generals (11321-1734)*, Ajuntament de Tarragona.
- COMPANYS FARRERONS, ISABEL (2006). *La Casa del General de Tarragona. Notes històriques sobre els edificis, els diputats locals i els altres oficials de la Generalitat de Catalunya a Tarragona*. Tarragona: Arola Editors i ajuntament de Tarragona, Tarragona.
- COMPANYS FARRERONS, ISABEL (2009). *Catàleg de la col·lecció de pergamins de l'Ajuntament de Tarragona dipositats a l'Arxiu Històric de Tarragona*. Tarragona: Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona i Arxiu Històric de Tarragona.
- CORTIELLA I ÒDENA, FRANCESC (1984). *Una ciutat catalana a darreries de la Baixa Edat Mitjana*. Tarragona: Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV.
- FITÉ I LLEVOT, FRANCESC (2008). "Els cancellers de l'Estudi General de Lleida i la promoció artística: l'exemple del bisbe Guerau de Requesens, fundador de la capella de l'Epifania de la Seu Vella de Lleida", *Lambard*, 20, 61-90.
- FUENTES I GASÓ, MANUEL MARIA (1999). *El castell, vila i terme del Catllar. Segles XII-XVIII*. 2 vol. El Catllar: Ajuntament del Catllar.
- MARTELL GASSÓ, JAUME (2024). "Matrimonis a la vall del riu Gaià, entre Santa Coloma de Queralt i Altafulla: els Requesens, els Santa Coloma i els Queralt". *Estudis Altafullencs*, 48, p. 75-92.
- MIR I LLORENTE, HÈCTOR (2011). *El Codony a l'inici del segle XVI. Paisatge, economia i societat dels antics llocs i termes del Codony a partir d'un capbreu de 1510*, Tarragona: Arola Editors.
- MORELLÓ BAGET, JORDI (2011). "Les muralles trescentistes de Tarragona:; finançament, subjectes fiscals i problemes concomitants", *Butlletí Arqueològic*, V, 33, p. 151-219.

- MUNTANYA I MARTÍ, MARIA-TERESA; ESCATLLAR I TORRENT, FRANCESC (2007). *Tarragona: una passejada pel terme, una retrobada amb la gent. Onomàstica tarragonina amb anotacions multidisciplinars*. Tarragona: Arola Editors i Ajuntament de Tarragona, 3 vol.
- MUNTANYA I MARTÍ, MARIA TERESA; SANMARTÍ I ROSET, MONTSERRAT (2023). *La Riera de Gaià (Ardenya, Montoliu i Virgili). La seva terra, la seva gent*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- NEGRE PASTELL, PELAYO (1955). "El llinatge de Requesens". *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses*, X, p. 25-148.
- PALMA DE MALLORCA, P. ANDRÉS (1958). *Las calles antiguas de Tarragona (Siglos XIII-XIX)*. Tarragona: Instituto de Estudios Tarraconenses "Ramón Berenguer IV", tom II.
- PONS DE ICART, LUIS (1572). *Libro de las grandezas y cosas memorables de la Metropolitana Insigne y famosa ciudad de Tarragona*, Lleida.
- RAMON I VINYES, SALVADOR; FUENTES GASÓ, MANUEL M. (1990) *Procesos de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona*. vol. I. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- RAMON I VINYES, SALVADOR (2000a). "Canonges de la Catedral de Tarragona". *Butlletí Arqueològic*, Època V, núm. 21-22, p. 241-337.
- RAMON I VINYES, SALVADOR (2000b). "Història dels beneficiats de la Catedral de Tarragona". *Butlletí Arqueològic*, Època V, núm. 21-22, p. 423-590.
- RICOMÀ VENDRELL, F. XAVIER (1978). "Un inventario del castillo de Altafulla del siglo XV", *Estudis Altafullencs*, 2, p. 23-27.
- ROVIRA i GÓMEZ, SALVADOR-J. (1978). "Los comerciantes de Altafulla (segunda mitad del siglo XVIII", *Estudis Altafullencs* 2, p. 29-92.
- ROVIRA I GÓMEZ, SALVADOR-J. (1979). "Les esglésies i els rectors d'Altafulla", *Estudis Altafullencs*, 3, p. 91-111.
- ROVIRA I GÓMEZ, SALVADOR.-J. (1986). "Nova aportació al coneixement de l'estament eclesiàstic altafullenc (s. XIV-XVI)". *Estudis Altafullencs* 10 (1986), p. 37-39
- SANMARTÍ I ROSET, MONTSERRAT; COMPANYS FARRERONS, ISABEL (2011). *Actes municipals de Tarragona 1400-1401, 1401-1402*. Tarragona: Arxiu Històric de la ciutat de Tarragona i Arxiu Històric de Tarragona.
- SERRA, RAMON; VIRGILI, ANTONI (2018). "Un document inèdit al segle XII sobre Altafulla", *Estudis Altafullencs*, 42, p. 7-14.
- VVAA (1973) *Els castells catalans*, vol. IV. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- VVAA (1979) *Els castells catalans*, vol. VI. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor.
- VVAA (1995). *Catalunya Romànica*, XXI, Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- VVAA (2003). *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents*, vol. I. 1359-1518. Barcelona, Generalitat de Catalunya i Enciclopèdia Catalana.

VVAA (2022). *Vil·la romana dels Munts (Tarraco)*. MNAT i Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

VIRGILI, ANTONI, (2001). “Els fills de Tamarit (L’origen medieval de les localitats del Baix Gaià)”, *Estudis Altafullencs*, 25, p. 7-22.

REGESTOS

1

[1378, agost], 10.

Àpoca de Guillem Bergueta, d’Altafulla, a favor de Mateu Segarra [cunyat seu, espòs de Guillemona Bergueta], relativa a la recepció de 10 quarteres de blat degudes per Nicolau Bergueta a Bernat Bergueta (avi? i germà del primer, respectivament), ambdós difunts.

Testimonis: Guillem Clarà, de la Nou, i Ferrer Ballester, de la Pobla de Montornès.
f. 1r.

2

[1378, agost], 10.

Àpoca de Bartomeu Valentí, d’Altafulla, a favor de Guillem Bergueta i Berenguer Jover, marmessors d’Elisenda Pasquala [de Tamarit?], pel pagament d’un deute de 9 ll., a fi de cancel·lar-ne el deutor.

Testimonis: Guillem Clarà, de la Nou i Bartomeu Plana, de Vespella.
f. 1r.

3

[1378], agost, 29.

Àpoca de Guillem Terrés, del Catllar, a favor de Guillem Bergueta i Berenguer Jover, marmessors d’Elisenda Pasquala, pels 30 s. deixats per la difunta a les filles del primer [nebodes?].

Testimonis: Berenguer Molner i Bartomeu Plana.
f. 1r.

4

[1378], setembre, 3.

Àpoca dels cònjuges Pere Borràs i Guillemona, de la Riera, a favor dels mateixos, pels 20 s. llegats per Elisenda Pasquala.

Testimonis: Guillem Macià, Pere Bergueta i Pere Garbí.
f. 1r i 1v.

5

[1378], setembre, 3.

Àpoca d'Elisenda, filla del difunt Bonanat Folc, de Tamarit, i del seu administrador Pere Borràs, a favor dels marmessors d'Elisenda Pasquala, per un llegat de 20 s.

Testimonis: Guillem Macià, Pere Bergueta i Pere Garbí.

f. 1v.

6

[1378], octubre, 16.

Àpoca de Simó Anguera i Maria Rocamora, d'Altafulla, a favor dels marmessors d'Elisenda Pasquala, per la deixa de 40 s. en pagament dels serveis prestats durant la seva malaltia.

Testimonis: Guillem Macià, Pere Bergueta i Pere Garbí.

f. 1v.

7

1379, gener, 21.

Àpoca de Berenguer Segarra, de la Pobla de Montornès, a favor del seu sogre Pere Garbí, d'Altafulla, pel vi bo rebut en satisfacció de les 10 ll. que li devia del dot de la seva muller Gueraula.

Testimonis: Pere Jover i Bartomeu Valentí.

f. 1v i 2r.

8

1379, gener, 25.

Àpoca de Pere Bonell, draper de Tarragona, a favor de Guillem Bergueta i Berenguer Jover, marmessors d'Elisenda Pasquala, pels 13 s. que la difunta devia per la compra de draps de llana.

Testimonis: Pere Alilla i Guillem Clarà, fill de Guillem Clarà.

f. 2r.

9

1379, gener, 25.

Elisenda, vídua de Ramon Sabadell, d'Altafulla, ven a Pere Farner i Mariona, per 50 s., una casa d'Altafulla, situada entre na Segarra, vídua de Guillem Segarra, Pere Bacó i el carrer.

Testimonis: Pere Aranyó i Pere Bergueta, d'Altafulla.

Consta l'encàrrec de l'àpoca corresponent, davant els mateixos testimonis.

f. 2r i 2v.

10

1379, febrer, 1.

Guillem Rocamora, de la Nou de Gaià, absol Saurina, vídua de Berenguer Rocamora, del pagament de tots els llegats, béns i drets provinents del difunt.

Testimonis: Lluís de Requesens, senyor d'Altafulla, i Miquel de Montoliu.

f. 2v

11

1379, febrer, 14.

Guillem Macià, d'Altafulla, dona a Pere Bergueta, tots els drets pertanyents a la seva muller Elisenda Gomila, abans vídua de Berenguer Clarà, per 77 s. deguts pels cònjuges Berenguer Clarà i Elisenda (fins a la cancel·lació d'una obligació judicial del 25 de febrer de 1376).

Testimonis: Nicolau Bergueta i Berenguer Roig, de Montoliu.

f. 2v i 3r.

12

1379, febrer, 14.

Àpoca d'Arnau Pellicer, d'Altafulla, a favor dels marmessors d'Elisenda Pasquala, Guillem Bergueta i Berenguer Jover, pels 10 s. llegats per la difunta.

Testimonis: Ramon Rocamora i Guillem Macià.

f. 3r.

13

1379, juliol, 8.

Arnau Pellicer, Ramon Rocamora, Guillem Bergueta, Guillem Comí, Bartomeu Valentí, Bernat Grassa, Bartomeu Puig i Joan Porta, d'Altafulla, nomenen procuradors Berenguer Jover i Pere Aranyó.

Testimonis: Macià d'Altarriba, oriünd de Cardona, Ramon Anguera, d'Altafulla, i Pere Segarra, de Vespella.

f. 3v.

14

1378?, agost, 10.

Vidal Compte, jueu de Vallmoll, cedeix a Bonet Isac, fill d'Isac Bonet, jueu de Tarragona, els drets sobre els béns del difunt Nicolau Folc, de Tamarit, arran d'un préstec de 12 ll. i 4 s. del 4 d'abril anterior.

Testimonis: Guillem Bergueta, Jaume Vinyes i Guillem Clarà, d'Altafulla.

f. 4r.

15

1379, juny, 9.

Àpoca de Guillem Clarà, de la Nou de Gaià, triat per la cúria com a curador dels béns del difunt Berenguer Clarà, a favor dels cònjuges Berenguer Molner i Maria, per 26 ll. de la compra d'un alberg, abans de l'esmentat Berenguer Clarà. Els diners obtinguts han de ser repartits entre els creditors.

Testimonis: Pere Aranyó i Pere Bergueta, d'Altafulla.

f. 4r i 4v.

16

1379, agost, 28.

Venda d'un censal de 2 ll. i 10 s. pels cònjuges Pere Bacó i Ferrera a favor de Francesca, vídua de Berenguer de Requesens, antic senyor d'Altafulla, amb mitja quartera de blat pagadora el dia de Sant Pere i Sant Feliu (1 d'agost).

Lesmentada Francesca signa un instrument de gràcia per un termini de sis anys, a fi de poder redimir el censal.

Testimonis: Pere Aranyó i Pere Bergueta, d'Altafulla.

f. 4v i 5r.

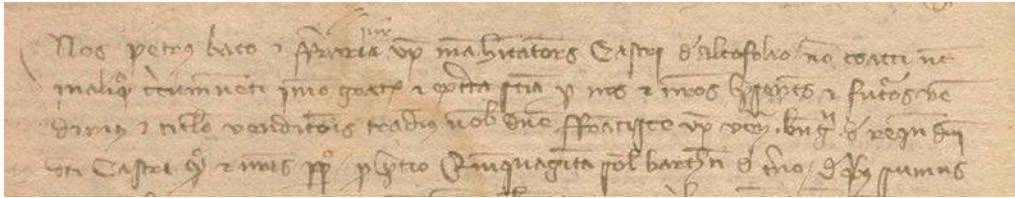

Fig. 1 del document 16

17

1379, setembre, 13.

Bertran de Montoliu, donzell, senyor del castell de Peralta i de la "domus" de Setma, arrenda per sis anys a Bonanat Blanc, de Tamarit, la "domus" esmentada, a canvi de la quarta part de les collites de la Parellada, l'Hort, el Camp de la Mar i les terres davall l'Era i de la cinquena de les terres del Puig de les Esmayes (Imatges).

Testimonis: Berenguer Valentí i Arnau Urgell.

f. 5r i 5v.

18

1379, gener, 10.

Ramon Rocamora, d'Altafulla, espòs de Maria [Jover], dona com a dot a llur filla Maria, pel seu casament amb Guillem Clarà, fill de l'homònim, de la Pobra de Montornès

(carta partida per ABC) una vinya, la Coma del Mèdol, un tros prop del Puig de la Barraca, la Coma de Bons Aguaites, dues quarterades de la vinya de les Feixes, el trosset anomenat Boigó, un farraginar, el Vilar del Castell, una mula, ovelles i anyells, a més de la meitat de les olives de l'any, el tot estimat en 50 ll. S'indica a continuació el que rebrien, en cas de no poder conviure ambdós matrimonis.

Testimonis: Guillem Bergueta i Arnau Jover, d'Altafulla, i Berenguer Teixidor, dels masos de la Riera de Gaià.

f. 5v i 6r.

19

1379, gener, 10.

Maria Jover, muller de Ramon Rocamora, d'Altafulla, dona a llur filla Maria, pel matrimoni amb Guillem Clarà, fill de Guillem, de la Pobla de Montornès, un alberg, amb les terres, honors i possessions, abans del seu pare Jaume Jover, estimat en 50 ll. Es reserva la meitat d'una vinya tocant a la Vinya de l'església, 5 s. censals d'una vinya de Ramon Coll, de Torredembarra, que limita amb l'honor de Farner, i la meitat d'un hort, a l'Horta de Tamarit, així com la casa Soler i la Casa jussana, dins la Vila Closa, una figuera de l'Horta del Pou, vuit quarteres de blat i dues d'ordi.

Testimonis: Guillem Bergueta, Arnau Jover, d'Altafulla, i Berenguer Teixidor, dels Masos de la Riera de Gaià.

f. 6r i 6v.

20

1379, gener, 10.

Esponsalici de 150 ll., entre el dot i l'escreix, atorgat per Guillem Clarà, fill de Guillem, de la Pobla de Montornès, a la seva muller Maria Rocamora i Jover, filla de Ramon i Maria, amb 25 ll. de lliure disposició.

Testimonis: Guillem Bergueta, Arnau Jover, d'Altafulla, i Berenguer Teixidor, dels Masos de la Riera de Gaià.

f. 7r.

21

1379, gener, 30.

Definició del dot per Maria Rocamora i Jover, menor d'edat, a favor dels seus pares, Ramon i Maria, pel seu matrimoni amb Guillem Clarà, fill de Guillem, de la Pobla de Montornès.

Testimonis: Arnau Ballester, de la Nou de Gaià, Guillem Bergueta, d'Altafulla, i Bernat Pinells, prevere de Bràfim.

f. 7r i 7v.

22

1379, gener, 30.

Venda d'una esclava tàrtara batejada, anomenada Caterina, per Guillem Bergueta, d'Altafulla, per 33 ll., 10 s., a favor d'Alamanda, vídua de Pere Folc, de Tamarit.

Testimonis: Arnau Jover, d'Altafulla, i Berenguer Teixidor, de la Riera de Gaià.

f. 8r.

23

1378, setembre, 2.

Àpoca de Bartomeu Estalella, de Tamarit, a favor de Mateu Segarra, d'Altafulla, pel salari de 22 s. que li devia el difunt Bonanat Bergueta.

Testimonis: Pere Rocamora i Arnau Jover, d'Altafulla.

f. 8r.

24

1379, octubre, 7.

Guerau Blanc, de Montoliu, nomena procurador Andreu Saig, d'Altafulla, per un deute de 6 ll., 15 s. del difunt Guillem Mestre i la seva mare, Francesca, llavors esposa del segon.

Testimonis: Guillem Rajadell i Tomàs Agustí.

f. 8r i 8v

25

1379, octubre, 16.

Àpoca de Ramon Rocamora, d'Altafulla, marmessor de Pere Rocamora, fill de l'homònim, a favor del darrer, comarmessor i tutor dels fills del difunt, per les 10 ll. destinades a la seva ànima.

Testimonis: Arnau Jover, escolar, i Guillem Rajadell.

f. 8v.

26

1379, setembre, 18.

Àpoca de dot de Guillemona Bergueta, filla de Nicolau i Guillemona, a favor del seu marit, Mateu Segarra, d'Altafulla, per les 50 ll. rebudes al seu alberg.

Testimoni: Guillem Bergueta.

f. 9r.

27

1379, desembre, 8.

Jaume Vinyes, d'Altafulla, nomena procuradora la seva muller Maria.

Testimonis: Guillem Rajadell i Arnau Jover, escolà.

f. 9r.

28

1379, novembre, 5.

Àpoca de Guillem Ferrer, de Montoliu, a favor d'Arnau Jover, d'Altafulla, per un préstec de 5 ll. i 15 s.

Testimonis: Pere Aranyó i Bartomeu Valentí.

f. 9v.

29

1379, abril, 12.

Els cònjuges Pere Aranyó i Francesca, d'Altafulla, venen a Pere Alila, de la Secuita, per 50 s., amb una quartera de blat de cens per Sant Pere i Sant Feliu (1 d'agost), el forn de pa d'Altafulla, situat entre Guillem Macià, Pere Rocamora i el carrer. El comprador haurà de coure tot el pa del senyor, sense puja.

Testimonis: Guillem Comí i Guillem Rajadell, d'Altafulla.

f. 9v.

30

1379, setembre, 14.

Els cònjuges Pere Bergueta i Elisenda, d'Altafulla, estableixen perpètuament a Mateu Segarra un tros de terra vers la Nou de Gaià, entre Pere Jover, Arnau Pellicer, na Berenguereta Rocamora i els establients, amb un cens de 8 s. per Sant Miquel (29 de setembre).

Testimonis: Guillem Rocamora i Arnau Jover, d'Altafulla.

f. 9v i 10r.

31

1380, gener, 9.

Guillemona, vídua de Bernat Ferran, i el seu procurador Arnau Pellicer, amb unes cases —entre Bernat Pellicer, Bernat Urgell i el carrer— en penyora d'Elisenda, muller de Guillem Baser (Becer?), de Tamarit, les venen per 65 s., amb un cens d'una gallina per Nadal, a Bartomeu Puig, d'Altafulla, a més d'una altra casa, amb un porxo descobert, entre les cases anteriors, l'esmentada Guillemona i el carrer, per 60 s. (per un total de 6 ll. i 5 s.).

Testimonis: Arnau Pellicer i Arnau Jover, fill d'Arnau Jover, d'Altafulla.

f. 10r i 10v.

32

1380, gener, 9.

Àpoca de Jaume Pellicer, d'Altafulla, a favor de Berenguer Morató, del Catllar, per les 20 ll. del dot de la seva muller Guillemona.

Testimonis: Pere Bergueta i Arnau Jover, escolà d'Altafulla.

f. 11r.

33

1380, gener, 12.

Els cònjuges Jaume Vinyes i Maria, d'Altafulla, venen per 18 s. a Bernat Soler, un tros de terra, entre Bernat Grassa, Pere Bergueta i Pere Garbí.

Testimonis: Bernat Grassa i Tomàs Agustí, d'Altafulla.

f. 11r.

34

1380, gener, 30.

Àpoca d'Arnau Jover, d'Altafulla, marmessor de Berenguer Bergueta, a favor de Guillem Macià, pels 20 s. de la compra d'un alberg a l'esmentat Bergueta.

Testimonis: Guillem Rocamora i Guillem Comí, d'Altafulla.

f. 11r.

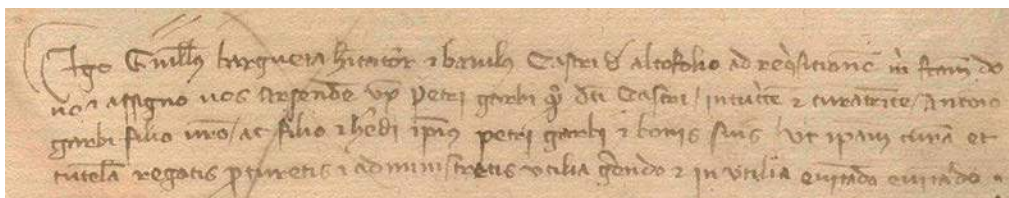

Fig. 2 del document del 34

35

1380, gener, 30.

Guillem Bergueta, batlle d'Altafulla, nomena Arsenda, vídua de Pere Garbí, tutora i administradora dels béns del seu fill Antoni Garbí.

Testimonis: Guillem Rajadell, Arnau Jover i Bertran Virgili.

f. 11r i 11v.

36

1379, desembre, 2.

Els cònjuges Mateu Segarra, d'Altafulla, i Guillemona venen per 7 s. a Pere Alilla mig quartó del seu hort, a l'Horta del Castell, entre l'honor de Ramon Rocamora i l'honor de Bartomeu Virgili, tingut pel rector, amb un cens d'un quartà de blat.

Testimonis: Arnau Maimó, prevere de la Pobra de Montornès, i Arnau Jover, escolar.

f. 13r.

37

1379, gener, 21. Parròquia d'Altafulla.

Testament de Pere Garbí, d'Altafulla, en què nomena marmessors Guillem Rocamora, el seu gendre Berenguer Segarra, de la Pobra de Montornès, i la seva muller Arsenda. Fa deixes a l'obra de Sant Martí i Santa Maria d'Altafulla, al Monestir de Montserrat, a Sant Pere de Torredembarra, a Gueraula, esposa de l'esmentat Berenguer Segarra, als seus nets Guillem i Guillemona i a la seva altra filla Elisenda i nomena hereu universal el seu fill Antoni, amb vincle a favor de Bertran Virgili.

Testimonis: Pere Jover, Nicolau Bergueta i Jaume Vinyes, d'Altafulla.

f. 14r i 14v.

38

1380, abril, 2.

Els cònjuges Pere Aranyó, d'Altafulla, i Francesca venen a Guillem Macià, per 4 florins d'or d'Aragó, un tros de terra anomenat lo Prat —entre l'hort del senyor, les honors d'Arnau Pellicer i de Pere Bergueta i el Prat—, i un hort contigu —entre l'hort de Jaume Pol, el tros esmentat, el Prat i l'hort del senyor—, tinguts pel senyor del Castell, amb un cens de dos capons per Nadal.

Testimonis: Guillem Rajadell i Andreu, saig, d'Altafulla.

f. 15r-16r.

39

1380, abril, 2.

Àpoca dels cònjuges Pere Aranyó, d'Altafulla, i Francesca, a favor de Guillem Macià, pel cobrament de 4 florins d'or d'Aragó (2 ll. i 4 s.) de la venda d'un tros de terra anomenat lo Prat i d'un hort contigu.

Testimonis: Guillem Rajadell i Andreu Saig, d'Altafulla.

f. 16r i 16v.

40

1380, abril, 2.

Àpoca de Pere Rocamora, d'Altafulla, a favor d'Andreu Saig, de 20 s. pel vi venut pels cònjuges Guillem Mestre, difunt, i Francesca, llavors muller de l'esmentat Andreu.

Testimonis: Pere Aranyó i Guillem Macià, d'Altafulla.

f. 16v.

41

1379, desembre, 23. Parròquia d'Altafulla.

Inventari dels béns de Guillem Clarà, d'Altafulla, a instància de la seva vídua Marió [Rocamora I Jover]. S'enumeren objectes de mobiliari, eines, animals, aliments i nombro-

ses finques (la Coma de Gaià, prop de l'honor de Pere Rocamora, una sort de terra que limitava amb el Gaià, la meitat d'un hort de l'Horta de Tamarit, el Camp de la Barraca, el Boigó, al costat de l'Era de Farner, una peça de terra que limitava amb na Segarra, un tros tocant a la Parellada del senyor, un trosset que limitava amb na Garbina, una Coma al costat de l'honor de Pere Bergueta, un tros de terra dels Bons Aguait, que afrontava amb l'honor de Guillem Comí, un altre que limitava amb el Camí de la Nou, una vinya al costat de l'honor de Bartomeu Puig, un tros de terra tocant al Vilar de Pere Jover, un altre al costat del Vilar gros, un contigu a la vinya de Guillem Bergueta, un amb algunes oliveres que afrontava amb na Segarra, una sort de terra al costat d'en Farner, una altra que limitava amb en Mestre, la meitat d'una vinya tocant a l'honor d'Arnau Jover, un farraginar al costat de l'honor de Pere Bacó, unes cases, davant el forn del Castell i unes altres al costat de Pere Bergueta).

Testimonis: Bertran Virgili i Bartomeu Puig, d'Altafulla.

f. 17r i 17v.

42

1380, gener, 22. Parròquia d'Altafulla.

Àpoca de Pere Bergueta, a favor de Ramon Gomila, del Catllar, per les 30 ll. de les 60 ll. promeses pel dot de la seva muller Elisenda.

Testimonis: Nicolau Tarragó, de Tarragona i Ramon Ferran, de Torredembarra.

f. 18r.

43

1380, gener, 23. Parròquia d'Altafulla.

Àpoca de Marió Rocamora i Jover, filla de Ramon i vídua de Guillem Clarà, a favor del seu sogre Guillem Clarà, de les 30 ll. de lliure disposició sobre les 50 ll. promeses als capitols matrimonials.

Testimonis: Guillem Bergueta, d'Altafulla, Guillem Clarà i Pere Miquel, de la Nou de Gaià.

f. 18r i 18v.

44

1380, gener, 23. Parròquia d'Altafulla.

Àpoca de Guillem Macià, d'Altafulla, a favor de Pere Bergueta, de les 3 ll. i 15 s. degudes pels cònjuges Berenguer Clarà, difunt, i Elisenda Gomila, llavors muller del segon.

Testimonis: Pere Bacó i Jaume Vinyes, d'Altafulla.

f. 18v i 19r.

1380, abril, 23.

Joan Gili, de la Secuita, nomena procuradora Arsenda, muller de Pere Garbí, d'Altafulla, per rebre 10 ll. que el difunt Berenguer Perelló, de Falset, llegà a Elisenda, filla d'Arsenda, llavors esposa del primer.

Testimonis: Simó Anguera i Guillem Macià, d'Altafulla.

f. 19v i 20r.

1380, juny, 10. Parròquia d'Altafulla.

Guillemona, vídua de Pere Güell, de Tarragona, ven per 10 ll. a Pere Rocamora, d'Altafulla, dues quarteres de blat censals per Sant Pere i Sant Feliu (1 d'agost), sobre els béns de la Nou abans pertanyents al difunt Bartomeu de Riudagost i a la germana de Pere Rocamora [Elisenda?], la qual els donà al darrer.

Testimonis: Guillem Rocamora, Berenguer Molner, de la Nou de Gaià, i Berenguer Teixidor, de la Riera de Gaià.

f. 20r i 20v.

1380, juny, 10. Parròquia d'Altafulla.

Àpoca de Guillemona, vídua de Pere Güell, de Tarragona, a favor de Pere Rocamora, per les 10 ll. de la venda de dues quarteres de blat censals, sobre els béns de la Nou procedents de Bartomeu de Riudagost i de la seva muller [Elisenda?], germana de Pere Rocamora, la qual els donà al darrer.

Testimonis: Guillem Rocamora, Berenguer Molner, de la Nou de Gaià, i Berenguer Teixidor, de la Riera de Gaià.

f. 21r

1380, juliol, 29.

Àpoca dels cònjuges Pere Jover, d'Altafulla, i Elisenda i d'Elisenda, muller de Pere Cerdà, a favor de Guillem Bergueta, marmessor del testament de Gueraula, muller de Pere Rocamora, pels 30 s. llegats per la difunta i pels 12 s. destinats a Elisenda, filla de Berenguer Pallarès, de Tamarit.

Testimonis: Guillem Rajadell i Andreu Saig, d'Altafulla.

f. 21v

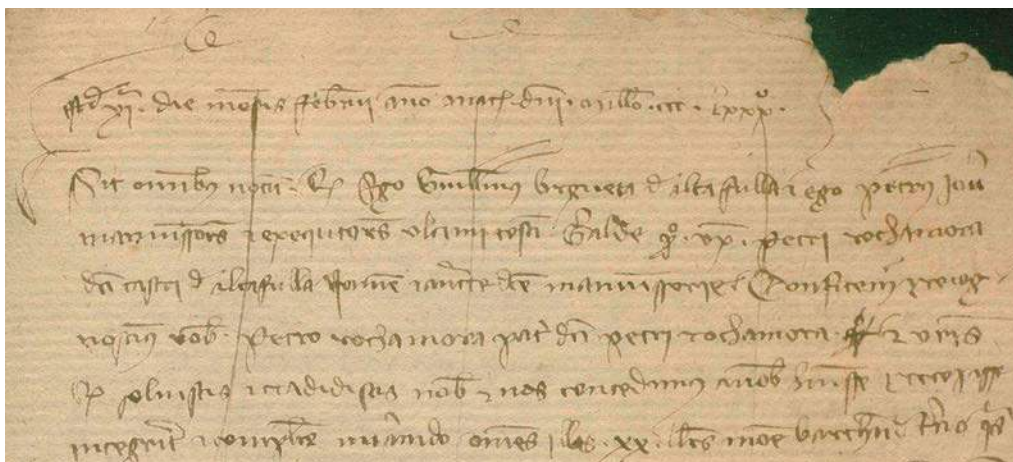

Fig 3, del document 48

49

1380, maig, 22.

Arnau Pellicer, d'Altafulla, dona tots els seus béns entre vius al seu fill Jaume, pel seu matrimoni amb Guillemona, filla de Berenguer Morató i d'Arnalda, del Catllar. Se'n reserva l'usdefruit i, en cas de discòrdia, demana tres quarteres de blat i altres tres d'ordi. També es reserva dues somades i mitja de vi most, una bota de mena, quatre quartans d'oli, 20 s. anuals per al vestit, 5 s. anuals per a cansalada, una casa, un llit parat, una figuera, una caixa, 5 ll., i 20 ll. per a l'altre fill, Guillem.

Testimonis: Guillem Comí, Bartomeu Puig, Bernat Pellicer i Guillem Martí, de la Nou de Gaià.

f. 22r-23v.

50

1379, maig, 22.

Els cònjuges Berenguer Morató i Arnalda, del Catllar, donen a llur filla Guillemona, pel seu matrimoni amb Jaume Pellicer, fill d'Arnau, d'Altafulla, 40 ll. de dot.

Testimonis: Guillem Comí, Bartomeu Puig, Bernat Pellicer i Guillem Martí, de la Nou de Gaià.

f. 23v-24v.

51

1379, maig, 22.

Àpoca de dot de Jaume Pellicer, fill d'Arnau, d'Altafulla, a favor de la seva dona Guillemona Morató, filla de Berenguer i Arnalda, del Catllar, pel cobrament de les 40 ll. acordades. Hi afegeix un escreix de 20 ll., 10 ll. de les quals de lliure disposició.

Testimonis: Guillem Comí, Bartomeu Puig, Bernat Pellicer i Guillem Martí, de la Nou de Gaià.

f. 24v i 25r.

52

1379, maig, 22.

Els cònjuges Berenguer Morató, del Catllar, i Arnalda reconeixen deure a llur gendre Jaume Pellicer, fill de Berenguer, d'Altafulla, 25 ll., del dot de 40 ll. de Guillemona. Prometen pagar 5 ll. anuals per Pentecosta fins a la seva liquidació, tot presentant com a fiançadors Guillem Martí, de la Nou de Gaià, i Antoni Mata, del Catllar.

Testimonis: Guillem Comí, Bartomeu Puig i Bernat Pellicer.

f. 25v i 26r.

53

1379, octubre, 18.

Arsenda, vídua de Pere Garbí, d'Altafulla, fa donació de 40 ll. a la seva filla Elisenda, pel seu matrimoni amb Joan Gili, de la Secuita, amb 10 ll. de lliure disposició.

Testimonis: Joan Rovira i Mateu Segarra.

f. 26v i 27r.

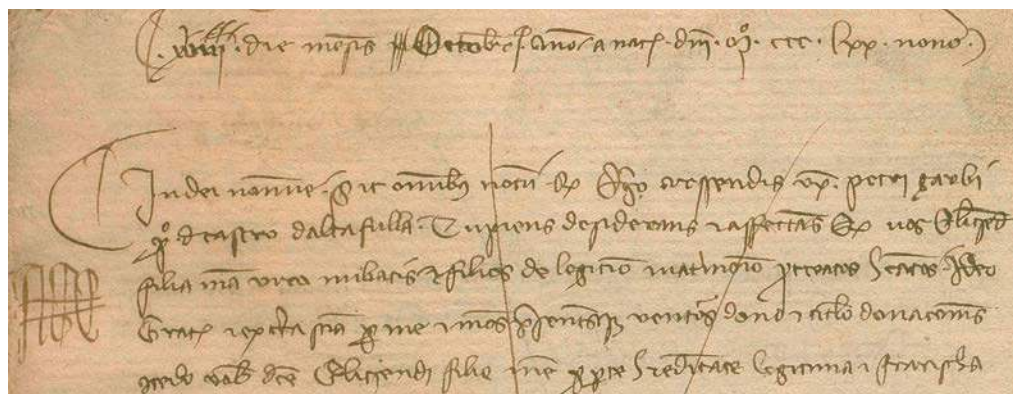

Fig. 4 del document 53

54

1379, octubre, 18.

Arsenda, vídua de Pere Garbí, d'Altafulla, reconeix a Joan Gili, de la Secuita, el dot de 40 ll. de la seva filla Elisenda, 20 ll. de les quals satisfetes al moment i la resta en pagaments de 5 ll. per Nadal. Presenta com a fiançador Guillem Segarra, de la Pobra de Montornès.

Testimonis: Joan Rovira i Mateu Segarra.

f. 27r-28r.

1379, novembre, 6.

Àpoca de Joan Gili, de la Secuita, a favor d'Arsenda, vídua de Pere Garbí, d'Altafulla, per les 20 ll. de les 40 ll. promeses pel dot de la seva muller Elisenda Garbí.

Testimonis: Arnau Jover, Bernat Grassa i Pere Aranyó.

f. 28r.

1379, novembre, 12.

Elisenda Garbí, filla del difunt Pere, d'Altafulla, i d'Arsenda, llavors muller de Joan Gili, de la Secuita, absol la seva mare de tots els béns procedents del seu pare, per les 40 ll. rebudes.

Testimonis: Guillem Bergueta, Arnau Jover i Guillem Rajadell.

f. 28r-29r.

1380, agost, 6.

Àpoca de Pere Gras, de Virgili, a favor de Guillem Bergueta i Pere Jover, marmessors de Gueraula, vídua de Pere Rocamora, pel llegat de 10 s.

Testimonis: Ramon Andreu, saig, i Guillem Rajadell.

f. 29r i 29v.

1380, agost, 6.

Àpoca de Guillem Gras, de Virgili, fill de Pere, a favor de Guillem Bergueta i de Pere Jover, marmessors de Gueraula, vídua de Pere Rocamora, pel llegat de 8 s.

Testimonis: Ramon Andreu i Guillem Rajadell.

f. 29v.

1380, juliol, 29.

Àpoca de Berenguer Valentí, d'Altafulla, a favor de Francesc Mateu, de la Secuita, per les 15 ll. de part del dot de la seva muller Mansília, filla del difunt Guillem Mateu, del mas.

Testimonis: Ramon Rocamora, Guillem Comí i Jaume Pellicer.

f. 29v i 30r.

1380, agost, 27.

Testament d'Elisenda, muller de Bernat Urgell, d'Altafulla, amb els Guillem Rocamora

i el marit com a marmessors. Destina 6 ll.. per a la seva ànima i sepultura (obra i bacins de l'església de Sant Martí d'Altafulla, ciris per a Santa Maria, obres de Sant Pere de Torredembarra, de Sant Miquel de Vespella, Santa Maria de Montserrat, cera de l'altar de Sant Antoni de Valls i misses a la Pobla de Montornès), i deixes per a la germana Guillemona, muller de Joan Porta i per als nebots Joan Porta i Elisenda, muller de Pere Borràs.

Testimonis: Guillem Rocamora, Pere Bacó, Pere Ferran, Pere Puig, Rocamora i Bartomeu Puig, d'Altafulla.

f. 30r i 30v.

61

1380, setembre, 7.

Elisenda, vídua de Ramon Sabadell, d'Altafulla, ven per 3 ll. I 10 d. a Berenguer Sanxo una vinya, entre les honors de Bertran Virgili, Pere Jover, de Ses Roques, d'en Ferran, de la Paradada i de na Devina, amb un cens de 5 s. a la vídua de Pere Güell, de Tarragona, per Sant Miquel (29 de setembre).

Testimonis: Guillem Rajadell, Simó Anguera i Jaume Vinyes.

f. 31r i 31v.

62

1380, febrer, 11.

Àpoca de Guillem Bergueta, d'Altafulla, i de Pere Jover, marmessors del testament de Gueraula, muller de Pere Rocamora, a favor de Pere Rocamora, pare de l'homònim, per les 20 ll. destinades per la difunta per a la seva ànima.

Testimonis: Pere Bergueta, d'Altafulla, i Pere Jover, de Tamarit.

f. 32r.

63

1381, gener, 20. Altafulla.

Els cònjuges Ramon de Rocamora i Maria, d'Altafulla, donen a llur filla Maria, pel seu matrimoni amb Pere Cabeça, de les Cabeces (Vilabella), a més de la vinya concedida en el seu primer matrimoni amb Guillem Clarà, un cup i una bota gran de quatre botes mareses, la vinya anomenada lo Mallol, només del marge amunt, un tros d'horts de Tamarit, un llit parat i un parell de portadores.

Testimonis: Guillem Bergueta i Arnau Rocamora, de Torredembarra.

f. 32v

64

1381, gener, 20. Altafulla

Els cònjuges Pere Cabeça i Elisenda, de les Cabeces (Vilabella), donen a llur fill Pere,

pel seu matrimoni amb Maria Rocamora, filla de Ramon, d'Altafulla, 75 ll., amb 25 ll. de lliure disposició.

Testimonis: Guillem Bergueta i Arnau Rocamora, de Torredembarra.

f. 32v i 33r.

65

1381, gener, 20. Altafulla.

Pere Cabeça, fill de Pere i de Maria, de les Cabeces (Vilabella), accepta la donació pel seu matrimoni amb Maria de Rocamora, filla de Ramon, a qui fa lliurament de 10 ll. de les 75 ll. atorgades.

Testimonis: Guillem Bergueta i Arnau Rocamora, de Torredembarra.

f. 33r i 33v.

66

1381, gener, 20. Altafulla.

Els cònjuges Pere Cabeça i Elisenda, de les Cabeces (Vilabella), reconeixen deure a Ramon Rocamora, d'Altafulla, 50 ll. de les 75 ll. promeses, a satisfer amb pagaments de 10 ll. per Carnestoltes.

Testimonis: Guillem Bergueta i Arnau Rocamora, de Torredembarra.

f. 33v.

67

1381, gener, 31.

Absolució de Pere Cabeça, fill de l'homònim i d'Elisenda, de les Cabeces (Vilabella), menor d'edat, a favor dels seus pares, per la donació inter vivos.

Testimonis: Guillem Bergueta, Nicolau Bergueta i Arnau Jover, d'Altafulla.

f. 33v i 34r.

68

1381, març, 3.

Bartomeu Valentí, d'Altafulla, marmessor de Pere Pasqual, de la Nou de Gaià, d'acord amb la seva vídua, Cília, llavors muller d'Arnau Clarà, de la Pobla de Montornès, va lliurar a l'encant públic, al corredor públic Jaume Vinyes, una peça de terra —tocant al camí del Castell d'Altafulla, Guillem Rocamora, de la Nou i el terme de la Pobla de Montornès—, adquirida per 6 ll. per Berenguer Molner, de la Nou, de la qual dona possessió.

Testimonis: Guillem Ballester, Guillem Clarà i Bartomeu Panós.

f. 34r i 34v.

1381, març, 3.

Arnau Clarà, de la Pobla de Montornès, espòs de Cília (en primeres núpcies maridada a Pere Pasqual), assegura que, en cas de mort, recuperarà el dot de 35 s. sobre els seus béns.

Testimonis: Guillem Ballester, Guillem Clarà i Bartomeu Panós.

f. 34v

1381, març, 3.

Els cònjuges Pere Aranyó i Francesca, de Tamarit, venen per 4 ll. a Joan Porta unes cases d'Altafulla, entre na Segarra, les cases del Ferrer i el carrer.

Testimonis: Bartomeu Valentí, Arnau Pellicer i Arnau Comí, d'Altafulla.

f. 34v i 35r.

1381, març, 11.

Àpoca de Ramon Guialtrú, de Tamarit, a favor d'Arnau Pellicer, d'Altafulla, per les 40 ll. del dot de la seva muller Guillemona Pellicer.

Testimonis: Guillem Rajadell, d'Altafulla, i Pere Forner, de Vila-rodona.

f. 35r.

1381, març, 13.

Àpoca de Francesca, vídua de Berenguer Requesens, senyor del castell d'Altafulla, tutora de llur fill Lluís, a favor de Guillem Bergueta, batlle d'Altafulla, per les 117 ll. rebudes de la venda de 117 mitgeres de blat a Vallfogona de Riucorb.

Testimonis: Guillem Rocamora, Pere Foix, de Bràfim, i Bernat Clarà, de la Pobla de Montornès.

f. 35r i 35v.

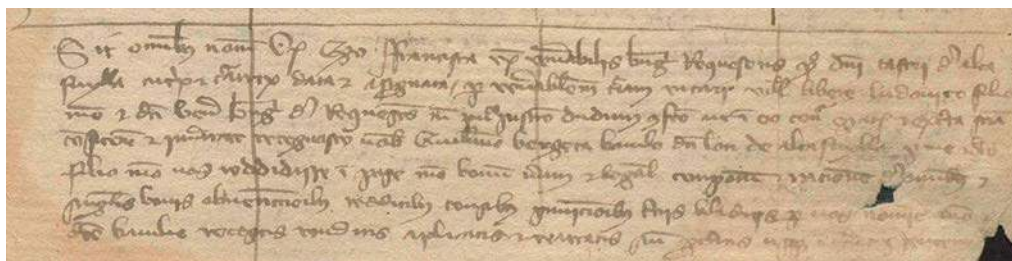

Fig. 5 del document 72

73

1381, abril, 21. Altafulla.

Pere Foix, de Bràfim, promet aportar 35 ll. a la seva muller Antònia, filla del difunt Pere Puig, d'Altafulla.

Testimonis: Guillem Bergueta, Bernat Santmartí, de Clarà, i Arnau Pellicer.
f. 35v.

74

1381, abril, 21. Altafulla.

Antònia Puig, filla del difunt Pere Puig, d'Altafulla, accepta l'escreix de 40 ll. del seu marit Pere Foix, de Bràfim.

Testimonis: Guillem Bergueta, Bernat Santmartí, de Clarà, i Arnau Pellicer.
f. 35v.

75

1381, abril, 21. Altafulla.

Aportació de 20 ll. i la meitat de les compres, lucre i millores de Pere Foix, de Bràfim, per l'escreix destinat al seu matrimoni amb Antònia Puig, filla de Pere, d'Altafulla, amb un dot estimat en 40 ll., amb 5 ll. de lliure disposició.

Testimonis: Guillem Bergueta, Bernat Santmartí, de Clarà, i Arnau Pellicer.
f. 36r.

76

1381, abril, 21. Altafulla.

Els cònjuges Pere Foix i Antònia Puig, llavors habitants d'Altafulla, prometen 30 ll. a Elisenda, germana de la segona, quan es casi —10 ll. en el mateix moment i la resta, a raó de 5 ll. anuals per Nadal.

Testimonis: Guillem Bergueta, Bernat Santmartí, de Clarà, i Arnau Pellicer.
f. 36r i 36v.

77

1381, abril, 24. Altafulla.

Guillem Comí, d'Altafulla, absol Arsenda, vídua de Pere Garbí, sobre la vinya, comprada al difunt Berenguer Comí, germà del primer, per la qual van litigar, per manca d'escriptura, a canvi d'1 ll.

Testimonis: Arnau Jover i Guillem Rajadell.
f. 36r i 36v.

1379, abril, 2. La Nou de Gaià.

Testament de Guillem Rocamora, de la Nou de Gaià, espòs de Constança, amb els marmessors Guillem Bergueta i Ramon Rocamora, d'Altafulla, Destina 10 ll. per la seva ànima (obres de Sant Martí i de Santa Maria d'Altafulla i bacins de la seva església, Santa Maria de Montserrat, Framenors, Predicadors i Sant Antoni o la Mercè dels Captius de Tarragona, obra de Sant Miquel de Vespella, 2 s. per a cada una, i 6 s. per als bacins i 5 s. per al confessor), 10 s. per a la seva muller, 5 s. per a cada marmessor, 10 s. per a la seva filla Maria, muller de Pere Magrinyà, del Catllar, 45 ll. de dot per a l'altra filla Elisenda. Quant als fills, atorga 15 ll. a Arnau i el mateix a Bartomeu, quan es casin. Llega a l'altre fill Guillem un alberg de la Nou, entre el castell, Guillem Ballester i n'Agosta. Finalment nomena hereu universal el fill Pere, cedint-li l'alberg abans pertanyent a Bartomeu Rocamora.

Testimonis: Guillem Andreu, Antoni Mateu, Guillem Ballester, de la Nou, i Guillem Rocamora, d'Altafulla.

f. 36v-37v.

1381, maig, 1.

Àpoca de Guillem Mestre, vicari de Sant Martí d'Altafulla, a favor d'Arnau Jover, marmessor de Berenguer Bergueta, pels 57 s. i 3 malles obtinguts per la venda a l'encant de robes del difunt, destinats a misses, causes pies i llegats.

Testimonis: Guillem Rajadell i Pere Rocamora, d'Altafulla.

f. 37v.

1381, gener, 4.

Arnau Rocamora, el seu fill Berenguer Rocamora i la seva nora Elisenda, de Tamarit, venen un violari per 15 ll. als cònjuges Ramon Rocamora i Maria, d'Altafulla, amb una pensió anual de 50 s. per l'Epifania, durant les vides d'ambdues mullers.

Testimonis: Guillem Rajadell i Andreu Saig.

f. 38r-39r.

ÍNDEXS

Índex onomàstic

- Agosta, n'. De la Nou de Gaià, f. 37r
- Agustí, Tomàs. F. 8v, 11r
- Alamanda, vídua de Pere Folc. De Tamarit, f. 8r
- Alilla, Pere. De la Secuita, f. 2r, 9v, 13r
- Altarriba, Mateu d'. De Cardona, f. 3v
- Andreu, Guillem. De la Nou de Gaià, f. 37v
- Andreu, Ramon. Saig, f. 29v
- Anguera, Pere. F. 3v
- Anguera, Simó. F. 1v, 20r, 31v
- Aranyó, Pere. De Tamarit, espòs de Francesca, f. 2v, 3v, 4v, 9v, 15r, 16r, 16v, 28r, 34v, 35r
- Bacó, Pere. Espòs de Ferrera, f. 2r, 4v, 5r, 17v, 19r, 30v
- Ballester, Arnau. De la Nou de Gaià, f. 7v
- Ballester, Ferrer. De la Pobla de Montornès, f. 1r
- Ballester, Guillem. De la Nou de Gaià, f. 34v, 37r, 37v
- Baser (Becer?), Guillem. De Tamarit, espòs d'Elisenda, f. 10r
- Batlle, Bernat. F. 5v
- Batlle del castell d'Altafulla [Guillem Bergueta]. F. 17r
- Bergueta, Berenguer. Fill de Guillem i de Saurina, germà d'Arsenda (muller de Nicolau Tarragó) i de Pere (espòs d'Elisenda Gomila) i [espòs d'Antònia Marc, de Tamarit], f. 11r, 36v
- Bergueta, Bernat. Fill de Nicolau i germà de Guillem, f. 1r
- Bergueta, Bonanat. F. 8r
- Bergueta, Guillem. Fill de Nicolau i de Guillemona, germà de Bernat i de Guillemona, espòs de Saurina i pare de Berenguer, d'Arsenda (muller de Nicolau Tarragó) i de Pere, batlle i marmessor d'Elisenda Pasquala, f. 1r-2r, 3r-4r, 6r, 7v, 8r, 9r, 11r, 17v, 18v, 21v, 29r, 29v, 32r, 34r, 34v, 36v
- Bergueta, Guillemona. Filla de Nicolau i de Guillemona i muller de Mateu Segarra, f. 9r, 13r
- Bergueta, Nicolau. Espòs de Guillemona i pare de Guillemona (muller de Mateu Segarra), de Bernat i de Guillem, f. 1r
- Bergueta, Pere. Fill de Guillem i de Saurina, germà de Berenguer i d'Arsenda (muller de Nicolau Tarragó) i espòs d'Elisenda Gomila, filla de Ramon, del Catllar (en primeres núpcies, muller de Berenguer Clarà, de la Nou de Gaià), f. 1v, 2v, 4v, 9v, 11r, 17r-18v, 32v
- Blanc, Bonanat. De Tamarit, f. 5r, 5v

Blanc, Guerau. De Montoliu, f. 8r
 Bonell, Pere. Draper, de Tarragona, f. 2r
 Bonet, Isac. Pare de Bonet Isac, jueu de Tarragona, f. 4r
 Borràs, Pere. Espòs de Guillemona Porta, de la Riera de Gaià, administrador d'Elisenda Folc, f. 1r, 1v, 30v
 Borràs, Pere. Espòs d'Elisenda (filla de Guillem Porta i de Guillemona, neboda d'Elisenda, muller de Bernat Urgell), f. 30v
 Cabeça, Pere. De les Cabeces (Vilabella), fill de Pere i d'Elisenda i espòs de Maria Rocamora (filla de Ramon i de Maria, en primeres núpcies, muller de Guillem Clarà), f. 32v, 33r
 Cabeça, Pere. De les Cabeces (Vilabella), espòs d'Elisenda i pare de Pere (espòs de Maria Rocamora, filla de Ramon i de Maria, en primeres núpcies, muller de Guillem Clarà), f. 32v, 33r
 Caterina. Esclava, serva i captiva tàrtara, de Guillem Bergueta, batejada, f. 8r
 Cerdà, Pere. Espòs d'Elisenda (Pallarès, filla de Berenguer, de Tamarit?), f. 21v
 Cervera, Guillem. F. 13v
 Clarà, Arnau. De la Pobla de Montornès, espòs de Cília (en primeres núpcies, muller de Pere Pasqual), f. 34r, 34v
 Clarà, Bernat. De la Pobla de Montornès, f. 34v
 Clarà, Berenguer. De la Nou de Gaià, espòs d'Elisenda (Gomila, filla de Ramon, del Catllar, en segones núpcies, muller de Pere Bergueta), f. 3r, 4r, 18v
 Clarà, Guillem. F. 34v
 Clarà, Guillem. De la Nou de Gaià, curador dels béns de Berenguer Clarà, f. 1r, 4r
 Clarà, Guillem. De la Pobla de Montornès, fill de Guillem, espòs de Maria o Marió Rocamora (filla de Ramon i de Maria, casada, en segones núpcies, amb Pere Cabeça), f. 2r, 4r, 5v, 6r, 7r, 7v, 17r-18v, 32v
 Coll, Ramon. De Torredembarra, f. 6v
 Comí, Arnau, f. 34r
 Comí, Guillem. Germà de Berenguer, f. 3v, 9v, 11r, 17r, 23v, 24v, 25r, 26r, 30r, 36v
 Compte, Vidal. Jueu de Vallmoll, f. 4r
 Costa, na. F. 36r
 Devina (Daviua?), dona. F. 31r
 Estalella, Bartomeu. De Tamarit, f. 8r
 Farner. F. 5v, 6v, 17r, 17v
 Farner, Pere. De Vila-rodona, espòs de Mariona, f. 2r, 35r
 Ferran. De la Paredada, f. 31r
 Ferran, Bernat. Espòs de Guillemona, f. 10r
 Ferran, Ramon. De Torredembarra, f. 18r
 Ferrer, Guillem. De Montoliu, f. 9v

Foix, Pere. De Bràfim, espòs d'Antònia (filla de Pere Puig i de Saurina i germana d'Elisenda), f. 35v-36v

Folc, Bonanat. [Espòs d'Elisenda?] i pare d'Elisenda, f. 1v

Folc, Elisenda. Filla de Bonanat [i d'Elisenda?], de Tamarit, f. 1v

Folc, Nicolau. De Tamarit, [espòs de Benvenguda], f. 4r

Folc, Pere. De Tamarit, espòs d'Alamanda, f. 8r

Forner, Pere. De Vila-rodona, f. 35r

Francesca, vídua de Guillem Mestre. F. 8v

Garbí, Antoni. Fill de Pere i d'Arsenda, f. 11r

Garbí, Elisenda. Filla de Pere i d'Arsenda, germana de Gueraula (muller de Berenguer Segarra, de la Pobra de Montornès) i d'Antoni (hereu) i muller de Joan Gili. De la Secuita, f. 28r, 29r,

Garbí, Gueraula. Filla de Pere i d'Arsenda, muller de Berenguer Segarra, de la Pobra de Montornès, i mare de Guillem i de Guillemona, f. 2r, 14r

Garbí, Pere. Espòs d'Arsenda (Virgili?) i pare de Gueraula (muller de Berenguer Segarra, de la Pobra de Montornès, i mare de Guillem i de Guillemona), d'Elisenda (muller de Joan Gili, de la Secuita) i d'Antoni, f. 1v, 11r, 14r, 14v, 19v, 26v, 27r, 28r (no Gili), 36v

Garbina, na. [Arsenda (Virgili?), vídua de Pere Garbí], f. 17r

Gili, Joan. De la Secuita, espòs d'Elisenda Garbí, filla de Pere i d'Arsenda, f. 19v, 20r, 27v-29r

Gomila, Elisenda. Filla de Ramon, del Catllar, muller de Pere Bergueta (en primeres núpries, de Berenguer Clarà), f. 9v, 10r, 18r

Gomila, Ramon. Del Catllar, pare d'Elisenda, muller de Pere Bergueta, f. 18r

Gras, Guillem. De Virgili, fill de Pere, f. 29v

Gras, Pere. De Virgili, pare de Guillem, f. 29r, 29v

Grassa, Bernat. F. 3v, 11r, 28r

Güell, Pere. De Tarragona, espòs de Guillemona, f. 20r, 21r

Güell, vídua de Pere [Guillemona]. De Tarragona, f. 31r, 31v

Guialtrú, Ramon. De Tamarit, espòs de Guillemoneta Pellicer, filla d'Arnau, f. 35r

Isac, Bonet. Fill d'Isac Bonet, jueu de Tarragona, f. 4r

Jover, Arnau. Escolà, f. 5r, 6r, 8r-11v, 13v, 17v, 28r, 29r, 36v, 36v

Jover, Berenguer. Marmessor d'Elisenda Pasquala, f. 1r-2r, 3r, 3v

Jover, Jaume. Pare de Maria, muller de Ramon Rocamora i avi de Maria o Marió, f. 6r

Jover, Maria. Filla de Jaume i de Guillemona (en segones núpries, muller de Guillem Martí, de Torredembarra), germana de Pere, muller de Ramon Rocamora i mare de Maria o Marió (muller de Guillem Clarà, fill de l'homònim, de la Pobra de Montornès i en segones núpries, de Pere Cabeça, de les Cabeças), f. 5v-6v

Jover, Pere. De Ses Roques, espòs d'Elisenda, f. 2r, 10r, 14v, 17r, 21v, 29r, 29v, 31r, 32r
 Jover, Pere. De Tamarit, f. 32v
 Macià, Guillem. F. 1v, 2v, 3r, 5r, 9v, 11r, 15r, 16r, 16v, 18v, 19r, 20r
 Magrinyà, Pere. Del Catllar, espòs de Maria Rocamora (filla de Guillem, de la Nou de Gaià, i Constança), f. 37r
 Maimó, Arnau. Prevere de la Pobla de Montornès, f. 13v
 Martí. F. 15r
 Martí, Guillem. De la Nou de Gaià, f. 23v, 24v, 25r, 26r
 Mata, Antoni. Del Catllar, f. 26r
 Mateu, Antoni. De la Nou de Gaià, f. 37v
 Mateu, Francesc. De la Secuita, f. 29v
 Mateu, Guillem. Del mas homònim de la Secuita, pare de Mansília (muller de Berenguer Valentí), f. 30r, 36v
 Mateu, Mansília. Filla de Guillem i muller de Berenguer Valentí, f. 30r
 Mestre. F. 17v
 Mestre, Guillem. Espòs de Francesca (en segones núpries, muller d'Andreu Saig), f. 8v, 16v
 Mestre, Guillem. Vicari, f. 37v
 Miquel, Pere. De la Nou de Gaià, f. 18v
 Molner, Berenguer. Espòs de Maria, de la Nou de Gaià, f. 1r, 4r, 21r, 34r
 Montoliu, Bertran. Donzell, senyor del castell de Peralta i de la *domus* de Setma, f. 5r, 5v
 Montoliu, Miquel de. F. 2v
 Morató, Berenguer. Del Catllar, espòs d'Arnalda i pare de Guillemona (muller de Jaume Pellicer), f. 11r, 22r, 23v-26r
 Morató, Guillemona. Del Catllar, filla de Berenguer i Arnalda i muller de Jaume Pellicer f. 11r, 22r
 Pallarès, Berenguer. De Tamarit, pare d'Elisenda, f. 21v
 Pallarès, Elisenda. Filla de Berenguer, de Tamarit i muller de Pere Cerdà?, f. 21v
 Panós, Bartomeu. F. 34v
 Pasqual, Pere. De la Nou de Gaià, primer espòs de Cília (en segones núpries, muller d'Arnau Clarà, de la Pobla de Montornès), f. 34r, 34v
 Pasquala, Elisenda. De Tamarit?, f. 1r, 2r, 3r
 Pellicer, Arnau. Pare de Guillemoneta (muller de Ramon Geltrú (Guialtrull), de Jaume (espòs de Guillemona, filla de Berenguer Morató, del Catllar i Arnalda) i de Guillem, procurador de Guillemona, vídua de Bernat Ferran, f. 3r, 10r, 10v, 15r, 22r-23v, 24v, 34r, 34v
 Pellicer, Bernat. f. 10v, 23v, 24v, 25r, 26r
 Pellicer, Guillem. Procurador de Guillemona, vídua de Bernat Ferran, f. 10r

Pellicer, Jaume. Fill d'Arnau i espòs de Guillemona Morató, del Catllar, f. 11r, 23v, 24v-25v, 30r
 Perelló, Berenguer. De Falset, f. 19v
 Pinells, Bernat. Prevere de Bràfim, f. 7v
 Plana, Bartomeu. De Vespella de Gaià, f. 1r
 Pol, Jaume. F. 15r
 Porta, Guillem. Espòs de Guillemona (germana d'Elisenda, muller de Bernat Urgell) i pare de Joan i d'Elisenda, muller de Pere Borràs, f. 30v
 Porta, Joan. F. 3v, 33v
 Porta, Joan. Fill de Guillem Porta i de Guillemona (germana d'Elisenda, muller de Bernat Urgell) i germà d'Elisenda, muller de Pere Borràs, f. 30v
 Puig, Antònia. Filla de Pere i de Saurina, germana d'Elisenda i muller de Pere Foix, de Bràfim, f. 36r, 36v
 Puig, Bartomeu. F. 3v, 10v, 17r, 17v, 23v, 24v, 25r, 26r, 30v
 Puig, Elisenda. Filla de Pere i de Saurina i germana d'Antònia (muller de Pere Foix, de Bràfim), f. 36r i 36v
 Puig, Pere. Espòs de Saurina i pare d'Antònia (muller de Pere Foix, de Bràfim) i d'Elisenda, f. 30v, 35v, 36r, 36v
 Rajadell, Guillem. F. 8v-9v, 11v, 16r, 16v, 21v, 29r, 29v, 31v, 34r, 35r, 36v, 38r
 Rector. F. 13r, 13v, 15r
 Rei [Pere III]. f. 8r
 Requesens, Berenguer de. Senyor d'Altafulla, espòs de Francesca, pares de Lluís, f. 4v, 5r, 35r, 35v
 Requesens, Lluís de. Senyor d'Altafulla, f. 2v
 Riudagost, Bartomeu de. De la Nou de Gaià, espòs d'una germana [Elisenda] de Pere Rocamora, f. 20r, 21r
 Rocamora. F. 30v
 [Rocamora], Arnau. De Torredembarra, f. 3v, 32v
 Rocamora, Arnau. De Tamarit, pare de Berenguer (espòs d'Elisenda), f. 38r, 38r
 Rocamora, Bartomeu. Pare? de Guillem Rocamora, de la Nou de Gaià, f. 37v
 Rocamora, Berenguer. Espòs de Saurina, f. 2v
 Rocamora, Berenguer. F. 3r
 Rocamora, Berenguer. De Tamarit, fill d'Arnau i espòs d'Elisenda, f. 38r
 Rocamora, na Berenguereta. F. 10r
 Rocamora, Guillem. De la Nou de Gaià. Espòs de Constança i pare de Maria (muller de Pere Magrinyà, del Catllar), d'Elisenda [muller de Bartomeu de Riudagost?], de Guillem, d'Arnau, de Bartomeu i de Pere, f. 2v, 10r, 11r, 21r, 37r, 37v
 Rocamora, Guillem. F. 11r, 14r, 30v, 34v, 36v
 Rocamora, Guillem. De la Nou de Gaià, f. 35v

Rocamora i Jover, Maria o Marió. Filla de Ramon i de Maria i muller de Guillem Clarà, fill de Guillem, de la Pobla i, en segones núpcies, de Pere Cabeça (de les, Cabeces, Vilabella), f. 1v, 5v, 6r, 6v, 18r, 18v, 32v

Rocamora, Pere. Fill de Guillem?, germà de la dona de Bartomeu de Riudagost, i pare de Pere, f. 8r, 8v, 9v, 16v, 20r, 21r, 21v, 29r, 29v, 32r, 36v

Rocamora, Pere. Fill de Pere i espòs de Gueraula (Gras, germana d'Antoni), f. 8v, 21v, 29r, 32r

Rocamora, Ramon de. Espòs de Maria Jover (filla de Guillemona, casada, en segones núpcies, amb Guillem Martí, de Torredembarra, i germana de Pere) i pare de Maria (muller de Guillem Clarà i en segones núpcies de Pere Cabeça, de les Cabeces, de Vilabella), f. 3r, 3v, 5v-7r, 8v, 13r, 30r, 32v, 35v, 37r

Roig, Berenguer. De Montoliu, f. 3r

Rovira, Joan. F. 27r, 28r

Sabadell, Ramon. Espòs d'Elisenda, f. 2r, 31r, 31v

Saig, Andreu. Espòs de Francesca (en primeres núpcies, muller de Guillem Mestre), f. 8r, 16r, 16v, 21v, 39r

Santmartí, Bernat. De Clarà, f. 35v

Sanxo, Berenguer. F. 31r

Segarra, Berenguer. De la Pobla de Montornès, espòs de Gueraula Garbí, filla de Pere i d'Arsenda, i pare de Guillem i de Guillemona, f. 1v, 14r

Segarra, Guillem. F. 2r

Segarra, Guillem. De la Pobla de Montornès, f. 27v, 28r

Segarra, Mateu. Espòs de Guillemona Bergueta (filla de Nicolau i de Guillemona), f. 1r, 5r, 8r, 9r, 9v, 13r, 27r, 28r

Segarra, na. Vídua de Guillem Segarra, f. 2r, 17r, 17v, 34v

Segarra, Pere. De Vespella de Gaià, f. 3v

Senyor del castell d'Altafulla [Lluís de Requesens]. F. 2r, 9v-11r, 15r, 15v, 20r, 20v, 31r, 31v, 32v, 33v, 34r

Serra, Pere. F. 30v

Soler, Bernat. F. 11r

Tarragó, Nicolau. De Tarragona, espòs d'Arsenda Bergueta, filla de Guillem i de Saurina i germana de Berenguer (espòs d'Antònia Marc, de Tamarit) i de Pere (espòs d'Elisenda Gomila), f. 18r

Teixidor, Berenguer. De la Riera de Gaià, f. 6r, 8r, 21r

Terrés, Guillem. Del Catllar, pare de filles, f. 1r

Urgell, Arnau. F. 5v

Urgell, Bernat. De la Pobla de Montornès?, espòs d'Elisenda (germana de Guillemona, muller de Joan Porta, i tia de Joan Porta i d'Elisenda, muller de Pere Borràs), f. 10v, 30r, 30v

Valentí, Bartomeu. F. 1r, 2r, 3v, 9v, 33v, 34r
 Valentí, Berenguer. Espòs de Mansília Mateu (filla de Guillem, de la Secuita), f. 5v, 29v, 30r
 Veguer de Vilafranca. F. 35r
 Vinyes, Jaume. Corredor públic, espòs de Maria, f. 4r, 9r, 11r, 14v, 19r, 31v, 34r
 Virgili, Bartomeu. F. 13r
 Virgili, Bertran. F. 11v, 14v, 17v, 31r

Índex toponímic

Altafulla, f. 2v, 20r, 32r, 34r, 34v, 35v-37r; albergs: de Guillemona Bergueta, f. 9r; camins: Camí general, f. 17r, Camí de la Nou, f. 17r; cases: Casa Jussana, f. 6v, Casa Soler, f. 6v, cases de davant el forn f. 17v, cases del ferrer, f. 34v; castell, f. 1r-4v, 5v-11v, 13r-15r, 16r-20r, 21r-22v, 23v, 24v, 25v, 26v, 27r, 28r, 29v-31v, 32v, 33v, Cort del batlle, f. 3r, 8v, 18v, Setma, domus de, f. 5r, 5v, església, f. 13v, 14v, 15v, 20v, església de Sant Martí, f. 30v, 36v, església de Sant Martí i Santa Maria, f. 14r, 36r, forn de pa del castell, f. 9v, 17v, parròquia, f. 14v, 17v, 18v, 19r, 20r, 20v, Vila Closa, f. 6v; partides: Boigó, el, f. 5v, 17r, Camp de la Barraca, el, f. 17r, Coma de Bons Aguaites, la, f. 17r, Coma de Gaià, la, f. 17r, Era d'en Farner, l', f. 17r, Feixes, les, f. 5v, Hort, l', f. 5r, Hort del Senyor, l', f. 15r, Horta del Castell, l', f. 13r, Horta del Pou, f. 6v, Mallol, lo, f. 32v, Mèdol, el, 5v, Parellada, la, f. 5r, Parellada del senyor, la, f. 17r, Prat, el, f. 15r, 16r, Puig de la Barraca, el, 5v, Puig de les Esmadies, el, f. 5r, Terres davall l'Era, les, f. 5r, Vilar del Castell, f. 5v, Vilar Gros, lo, f. 17r, Vilar de Pere Jover, lo, f. 17r, Vinya de l'església, la, f. 6v; Puig de la Barraca, el, f. 5v; trossos de terra: Boigó, f. 5v, 17r, Camp de la Mar, lo, f. 5r, Coma de Bons Aguaites, la, f. 5v, Coma, al Mèdol, la, f. 5v
 Bràfim (Abràfim), f. 7v, 34v, 35r
 Cabeces, les (Vilabella), f. 32v
 Cardona, f. 3v
 Catllar, el, f. 1r, 22r, 23v, 24v, castell, f. 25v, 26r, parròquia, f. 18r, terme del castell, f. 11r, 23v, 24v, 25v, 38r
 Clarà, f. 35v
 Codony, parròquia del, f. 9v, 19v, 26v, 28r, 29v
 Falset, f. 19v
 Gaià, riu, f. 5v, 17r,
 Montoliu, castell de, parròquia de Tamarit, f. 3r, 8r, 9v
 Montornès. V. Poble de Montornès, la
 Montserrat, Santa Maria de, f. 30v, 36r

Nou de Gaià, la, parròquia del castell d'Altafulla, f. 1r, 2v, 4r, 7v, 10r, 20r, 21r, 23v, 24v, 25r, 26r, 36r, 36v, Cami públic de la Nou a Altafulla, f. 34r, Castell, f. 36r, Cort del batlle, f. 4r
 Paredada, la, f. 31r
 Peralta, Castell de, f. 5r
 Perpinyà, cort de, f. 17r
 Pobla de Montornès, la, f. 1r, 1v, 5v, 6r, 7r, 7v, 13v, 27v, 33v, 34v, església, f. 30v
 Riera de Gaià, la, terme de Tamarit, f. 1r, 8r, 21r, Masos, f. 6r
 Roques, Ses, Tamarit, f. 31r
 Secuita, la, castell i terme de (parròquia i terme del Codony), f. 9v, 19v, 26v, 28r, 28v, 29v; mas Mateu, f. 30r
 Tamarit, f. 1r, 8r, 21v, 32v, 37r, castell, f. 1v, 4r, 5r, 8r, 10r, 33v, 35r, 38r, Cort del castell, f. 9v, parròquia, f. 8r, 29r, Partides: Horta de Tamarit, f. 6v, 17r, Roques, les, f. 31r, terme, f. 21v
 Tarragona, f. 2r, 4r 18r, 20r, 21r, 31r, Framenors, f. 37r, Menorettes, f. 37r, Predicadors, f. 37r, Sant Antoni o Mercè dels Captius, f. 37r
 Torredembarra, f. 6v, 18r, 32v, església de Sant Pere, f. 14r, 30r
 Vallfogona [de Riucorb], f. 35v
 Vallmoll, f. 4r
 Valls, Sant Antoni de, f. 30v
 Vespella [de Gaià], castell de, f. 1r, 3v, església de Sant Miquel, f. 30r, 37r
 Vilabella, f. 32v, 33r, les Cabeces (partida), f. 32v, 33r
 Vilafranca del Penedès, cort del veguer, f. 34r
 Vila-rodona, f. 34r
 Virgili, parròquia de l'església de Tamarit, f. 29r